

Οκτώβριος 2023

Αυτό το Θεματικό Δελτίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο και δεν είναι εξαντλητικό

Ρομά και Πλανόβιοι

«Ως αποτέλεσμα της πολυτάραχης ιστορίας τους και των αλληπάλληλων ξεριζωμών, οι Ρομά έχουν καταστεί μια ευπαθής μειονοτική ομάδα ενός συγκεκριμένου τύπου. Όπως έχει επισημάνει το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σε προηγούμενες υποθέσεις, χρήζουν κατά συνέπεια ειδικής προστασίας ...» ([D.H. και Άλλοι κατά Τσεχικής Δημοκρατίας](#), προσφυγή αριθ. 57325/00, απόφαση του Τμήματος Ευρείας Σύθεσης της 13ης Νοεμβρίου 2007, παράγραφος 182).

«Παρόλο που το άρθρο 14 της [Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου](#), απαγορεύει τις διακρίσεις κατά την απόλαυση «των αναγνωρισμένων από τη Σύμβαση δικαιωμάτων και ελευθεριών», το Άρθρο 1 του Δωδέκατου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου [της Σύμβασης] επεκτείνει το πεδίο προστασίας σε «κάθε δικαίωμα που προβλέπεται στον νόμο» Εισάγει κατ'αυτὸν τον τρόπο, μια γενική απαγόρευση των διακρίσεων». ([Sejdić και Finci κατά Βοσνίας-Ερζεγοβίνης](#), απόφαση του Τμήματος Ευρείας Σύθεσης της 22ης Δεκεμβρίου, παράγραφος 53)

Δικαίωμα στη ζωή και απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης (Άρθρα 2 και 3 της Σύμβασης)

Επιθέσεις σε χωριά Ρομά και καταστροφές κατοικιών και περιουσιακών στοιχείων

[Moldovan \(Αριθ. 2\) και Άλλοι κατά Ρουμανίας](#)

12 Ιουλίου 2005

Τον Σεπτέμβριο του 2003, τρεις άνδρες Ρομά δέχτηκαν επίθεση στο χωριό Hădăreni από πλήθος κατοίκων του χωριού οι οποίοι δεν ανήκαν στους Ρομά, μεταξύ αυτών και ο διοικητής και αρκετοί αξιωματικοί της τοπικής αστυνομίας: Ο ένας πυρπολήθηκε μέχρι θανάτου, οι άλλοι δύο ξυλοκοπήθηκαν μέχρι θανάτου από το πλήθος. Οι προσφεύγοντες ισχυρίστηκαν ότι η αστυνομία στη συνέχεια ενθάρρυνε το πλήθος να καταστρέψει άλλες περιουσίες Ρομά: Συνολικά 13 σπίτια Ρομά στο χωριό καταστράφηκαν ολοσχερώς. Οι προσφεύγοντες, αφού εκδιώχθηκαν από το χωριό και τις κατοικίες τους, αναγκάστηκαν να ζήσουν συνωστισμένοι σε ακατάλληλες συνθήκες, όπως σε υπόγειες αποθήκες, κοτέτσια ή στάβλους. Σε συνέχεια ποινικών καταγγελιών που υποβλήθηκαν από τους προσφεύγοντες, επιδικάσθηκε αποζημίωση σε ορισμένους εξ' αυτών δέκα χρόνια αργότερα.

Το Δικαστήριο αδυνατούσε να εξετάσει τις καταγγελίες των προσφευγόντων σχετικά με την καταστροφή των κατοικιών και περιουσιών τους ή τον διωγμό τους από το χωριό, καθώς τα γεγονότα αυτά συνέβησαν το Σεπτέμβριο 1993, πριν την επικύρωση της Σύμβασης από τη Ρουμανία, ήτοι τον Ιούνιο 1994. Ωστόσο, διαπίστωσε ότι υπήρξαν παραβιάσεις σχετικά με τις καταγγελίες επί των επακόλουθων συνθηκών διαβίωσης των προσφευγόντων και σημείωσε ότι η εθνοτική καταγωγή των προσφευγόντων ήταν καθοριστική για την υπερβολικά μακρά διάρκεια και το αποτέλεσμα της εγχώριας διαδικασίας. Ειδικότερα, το Δικαστήριο έκρινε ότι:

- υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης
- υπήρξε και εξακολουθούσε να υπάρχει συνεχιζόμενη **παραβίαση του Άρθρου 8** (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής) της Σύμβασης
- **δεν υπήρξε καμία παραβίαση του Άρθρου 6 παρ.1** (πρόσβαση σε δικαστήριο) της Σύμβασης.

- υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 6 παρ. 1** (δικαίωμα σε δίκαιη δίκη) της Σύμβασης λόγω της διάρκειας της διαδικασίας.

- υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με τα Άρθρα 6 παρ. 1 και 8**.

Βλέπε επίσης: **Moldovan (αριθ. 1) και Άλλοι κατά Ρουμανίας**, απόφαση (φιλικός διακανονισμός) της 5ης Ιουλίου 2005 **Lăcătuș και Άλλοι κατά Ρουμανίας**, απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2012 (αφορούσε την επίθεση σε κατοικίες Ρομά σ' ένα χωριό τον Σεπτέμβριο του 1993, από πλήθος κατοίκων του χωριού οι οποίοι δεν ανήκαν στους Ρομά και την τοπική αστυνομία, κατά τη διάρκεια της οποίας ο συμβιών της πρώτης προσφεύγουσας και πατέρας της δεύτερης και τρίτης προσφεύγουσας ξυλοκοπήθηκε μέχρι θανάτου από το πλήθος).

Gergely κατά Ρουμανίας και Kalanyos και Άλλοι κατά Ρουμανίας

26 Απριλίου 2007

Οι υποθέσεις αυτές αφορούσαν την πυρπόληση κατοικιών οι οποίες ανήκαν σε κατοίκους Ρομά του χωριού, από τον τοπικό πληθυσμό, τις κακές συνθήκες διαβίωσης των θυμάτων και την αδυναμία των αρχών να αποτρέψουν την επίθεση και να διεξάγουν επαρκή ποινική έρευνα, στερώντας έτσι το δικαίωμα των προσφευγόντων να ασκήσουν αγωγή αστικής ευθύνης και να αξιώσουν την καταβολή αποζημίωσης. Το Δικαστήριο αποφάσισε να **διαγράψει** τις προσφυγές **από το πινάκιο**, σε συνέχεια δήλωσης της ρουμανικής κυβέρνησης, με την οποία η τελευταία αναγνώρισε παραβιάσεις των Άρθρων 3, 6, 8, 13 και 14 της Σύμβασης και δεσμεύτηκε να καταβάλει αποζημίωση στους προσφεύγοντες, καθώς και να προβεί στη θέσπιση αρκετών γενικών μέτρων τα οποία αφορούσαν το δικαστικό σύστημα, εκπαιδευτικά και κοινωνικά προγράμματα και προγράμματα στέγασης, με στόχο την καταπολέμηση των διακρίσεων κατά των Ρομά στην οικεία επαρχία, την προώθηση της συμμετοχής τους στην οικονομική, κοινωνική, εκπαιδευτική, πολιτισμική και πολιτική ζωή της τοπικής κοινότητας, υποστηρίζοντας τη θετική αλλαγή της κοινής γνώμης απέναντί τους, καθώς και προλαμβάνοντας και παρέχοντας λύσεις σε συγκρούσεις οι οποίες ενδέχεται να οδηγήσουν σε φαινόμενα βίας.

Βλέπε επίσης: **Tănase και Άλλοι κατά Ρουμανίας**, απόφαση (διαγραφή) της 26ης Μαΐου 2009.

Moldovan (Αριθ. 2) και Άλλοι κατά Ρουμανίας

15 Φεβρουαρίου 2011 (απόφαση επί του παραδεκτού)

Η υπόθεση αυτή αφορούσε δυσκολίες κατά την εκτέλεση¹ – γενικά μέτρα – της απόφασης επί της υπόθεσης **Moldovan (Αριθ. 2) και Άλλοι κατά Ρουμανίας** της 12ης Ιουλίου 2005 (βλ. ανωτέρω).

Το Δικαστήριο κήρυξε την προσφυγή **απαράδεκτη**. Σημείωσε ειδικότερα ότι δεν ήταν αρμόδιο να εξακριβώσει εάν ένα συμβαλλόμενο κράτος είχε συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις οι οποίες του επιβλήθηκαν δυνάμει απόφασης του Δικαστηρίου.

Βλέπε επίσης: **Moldovan και Άλλοι κατά Ρουμανίας**, απόφαση επί του παραδεκτού της 17ης Απριλίου 2012.

Burliga και Άλλοι κατά Ουκρανίας

6 Νοεμβρίου 2018

Οι προσφεύγοντες, Ουκρανοί υπήκοοι εθνοτικής καταγωγής Ρομά, υποστήριξαν ότι αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις οικίες τους σε ένα χωριό της Περιφέρειας της Οδησσού, κατόπιν προειδοποιήσεων για επίθεση κατά των Ρομά. Συγκεκριμένα, κατήγγειλαν την εν λόγω επίθεση που δέχθηκαν στις οικίες τους και ισχυρίστηκαν ότι υπήρχε συνέργεια εκ μέρους των αρχών επί αυτής ή ότι τουλάχιστον ήταν ανεπιτυχής η εκ μέρους τους αποτελεσματική αποτροπή ή διερεύνησή της.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 8** (δικαίωμα σεβασμού της κατοικίας) της Σύμβασης, **σε συνδυασμό με το άρθρο 14** (απαγόρευση των διακρίσεων). Επίσης, όσον αφορά τους προσφεύγοντες που βρίσκονταν στην οικία τους κατά τον χρόνο διεξαγωγής των επίμαχων γεγονότων, το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξαν δύο παραβιάσεις του **Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης/έλλειψη αποτελεσματικής έρευνας) της Σύμβασης, **σε συνδυασμό με το Άρθρο 14**. Το Δικαστήριο σημείωσε ειδικότερα ότι ο τρόπος με τον οποίο ενήργησε η αστυνομία, η οποία επέλεξε να μην προστατεύσει τους προσφεύγοντες, αλλά τους συμβούλευσε να φύγουν πριν από το πογκρόμ - και το γεγονός ότι τα εν λόγω περιστατικά περιλάμβαναν την παραβίαση και τη λεηλασία των οικιών των

Θεματικό Δελτίο – Ρομά και Πλανόβιοι

προσφευγόντων, από έναν μεγάλο όχλο καθοδηγούμενο από συναισθήματα που στρέφονταν εναντίον τους λόγω της Ρομά καταγωγής τους - συνιστούσε προσβολή της αξιοπρέπειας των προσφευγόντων αρκούντως σημαντική ώστε να χαρακτηριστεί ως "εξευτελιστική" μεταχείριση. Επιπλέον, παρά τις σαφείς ενδείξεις ότι η επίθεση είχε ως στόχο τα μέλη μιας συγκεκριμένης εθνοτικής ομάδας, διερευνήθηκε ως συνήθης πρόκληση διατάραξης της τάξης και δεν υπήρχε καμία ένδειξη ότι οι αρχές είχαν διεξάγει έρευνα σχετικά με την προκατάληψη κατά των Ρομά ως πιθανό κίνητρο του εγκλήματος.

1. Σύμφωνα με το άρθρο 46 (υποχρεωτική ισχύς και εκτέλεση των αποφάσεων) της Σύμβασης, η Επιτροπή Υπουργών, το εκτελεστικό σκέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, εποπτεύει την εκτέλεση των αποφάσεων του Δικαστηρίου. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία και το στάδιο εκτέλεσης των υποθέσεων που εκκρεμούν προς εποπτεία ενώπιον της Επιτροπής των Υπουργών, είναι διαθέσιμες στην Ιστοσελίδα του Τμήματος Εκτέλεσης Αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου: www.coe.int/t/dghl/monitoring/execution/default_EN.asp?

Τραύματα από σφαίρες κατά τη διάρκεια ανάκρισης από την αστυνομία ή απόπειρας σύλληψης

Nachova και Άλλοι κατά Βουλγαρίας

6 Ιουλίου 2005 (Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης)

Η υπόθεση αυτή αφορούσε τον θάνατο των συγγενών των προσφευγόντων, ηλικίας 21 ετών αμφότεροι, κατά τη διάρκεια της προσπάθειας σύλληψής τους από έναν στρατιωτικό αστυνομικό. Οι προσφεύγοντες ισχυρίστηκαν ειδικότερα, ότι οι συγγενείς τους στερήθηκαν τη ζωή τους κατά παραβίαση του Άρθρου 2 (δικαίωμα στη ζωή) της Σύμβασης, εξ αιτίας ανεπαρκών πρακτικών και νομικού πλαισίου, που επέτρεπαν τη χρήση θανατηφόρας βίας χωρίς την ύπαρξη απόλυτης ανάγκης. Ισχυρίστηκαν περαιτέρω, επικαλούμενοι το Άρθρο 14 (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης σε συνδυασμό με το Άρθρο 2, ότι η προκατάληψη και οι επιθετικές συμπεριφορές εις βάρος ατόμων με καταγωγή Ρομά είχαν διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στα γεγονότα τα οποία οδήγησαν στους πυροβολισμούς, καθώς και στο γεγονός ότι δεν διεξήχθη ουσιαστική έρευνα. Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 2** (δικαίωμα στη ζωή) της Σύμβασης, αναφορικά με τους θανάτους των συγγενών των προσφευγόντων. Έκρινε επιπλέον ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 2**, ως προς την ανεπιτυχή διεξαγωγή αποτελεσματικής έρευνας των εν λόγω θανάτων από τις αρχές. Αναφορικά με τον ισχυρισμό ότι οι δολοφονίες υποκινήθηκαν από φυλετικά κίνητρα, το Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης, αποκλίνοντας από την προσέγγιση του Τμήματος,² θεώρησε ότι δεν αποδεικνύεται ότι η ύπαρξη ρατσιστικών συμπεριφορών συνέβαλε στους θανάτους των συγγενών των προσφευγόντων. Ως εκ τούτου, έκρινε ότι **δεν υπήρξε καμία παραβίαση του άρθρου 14** της Σύμβασης **σε συνδυασμό** με το ουσιαστικό σκέλος του **Άρθρου 2**. Τέλος, αναφορικά με τη διεξαγωγή ή μη επαρκούς έρευνας σχετικά με την ενδεχόμενη ύπαρξη φυλετικών κινήτρων, το Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης διαπίστωσε ότι οι αρχές δεν εκπλήρωσαν το καθήκον τους να προβούν σε όλα τα πιθανά στάδια προκειμένου να ερευνηθούν εάν η ύπαρξη δυσμενούς διάκρισης συνέβαλε στην εκτέλεση των γεγονότων **κατά παραβίαση του Άρθρου 14** σε συνδυασμό με το διαδικαστικό σκέλος του **Άρθρου 2**.

Guerdner και Άλλοι εναντίον Γαλλίας

17 Απριλίου 2014

Η υπόθεση αυτή αφορούσε τον θάνατο ενός μέλους της οικογένειας των προσφευγόντων, το οποίο βρισκόταν υπό προσωρινή κράτηση και πυροβολήθηκε θανάσιμα από ένοπλο αστυνομικό κατά την απόπειρα του να αποδράσει.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **δεν υπήρξε καμία παραβίαση του Άρθρου 2** (δικαίωμα στη ζωή) της Σύμβασης σχετικά με το εφαρμοστέο εθνικό νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη χρήση βίας, αλλά ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 2** λόγω της χρήσης θανατηφόρας βίας. Επιπλέον, διαπίστωσε ότι **δεν υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 2** όσον αφορά την έρευνα των αρχών σχετικά με τις συνθήκες θανάτου.

Συναφείς υποθέσεις:

Vasil Sashov Petron κατά Βουλγαρίας

10 Ιουνίου 2010

Soare και Άλλοι εναντίον Ρουμανίας

22 Φεβρουαρίου 2011

2. Nachova και Άλλοι κατά Βουλγαρίας, απόφαση (Τμήμα) της 26ης Φεβρουαρίου 2004. Στις 21 Μαΐου 2004, η βουλγαρική κυβέρνηση αιτήθηκε την παραπομπή της υπόθεσης στο Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης σύμφωνα με τα Άρθρα 43 της Σύμβασης και 73 του Κανονισμού του Δικαστηρίου. Ο Σχηματισμός του Τμήματος Ευρείας Σύνθεσης αποδέχτηκε το αίτημα στις 7 Ιουλίου 2004.

Συνθήκες υποδοχής

V.M. και Άλλοι κατά Βελγίου (αριθ. 60125/11)

17 Νοεμβρίου 2016 (Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης)

Η υπόθεση αυτή αφορούσε τις συνθήκες υποδοχής μιας οικογένειας Σέρβων υπηκόων με καταγωγή Ρομά, οι οποίοι ζητούσαν άσυλο στο Βέλγιο. Οι προσφεύγοντες ισχυρίστηκαν, ειδικότερα, ότι υποβλήθηκαν σε απάνθρωπες και εξευτελιστικές συνθήκες διαβίωσης στο Βέλγιο, στις οποίες μεταξύ άλλων, οφειλόταν ο θάνατος της μεγαλύτερης κόρης τους.

Το Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης έκρινε ότι η προσφυγή έπρεπε να διαγραφεί από το πινάκιο, σύμφωνα με το Άρθρο 37 (διαγραφή) της Σύμβασης. Διαπίστωσε ειδικότερα ότι οι προσφεύγοντες, οι οποίοι είχαν επιστρέψει στη Σερβία με δική τους βούληση, δεν παρέμειναν σε επαφή με τη δικηγόρο τους. Δεν την ενημέρωσαν για τον τόπο διαμονής τους ούτε της παρέιχαν κανένα άλλο μέσο επικοινωνίας. Ωστόσο, δεν υπήρχε κάποια ένδειξη η οποία να υποδεικνύει ότι οι επισφαλείς συνθήκες υπό τις οποίες ζούσαν οι προσφεύγοντες στη Σερβία, υπήρξαν τέτοιες ώστε να τους εμποδίσουν να διατηρήσουν με κάποιο τρόπο επαφή με τη δικηγόρο τους, ενδεχομένως μέσω τρίτου προσώπου, για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα. Ως εκ τούτου, το Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης εκτίμησε ότι θα μπορούσε να συναχθεί το συμπέρασμα ότι οι προσφεύγοντες είχαν χάσει το ενδιαφέρον τους για τη διαδικασία και δεν σκόπευαν πλέον να προχωρήσουν στη συνέχιση της προσφυγής.

Θάνατος κατά την παραμονή σε ιατροκοινωνικό κέντρο

Κέντρο Νομικών Πόρων (Center of Legal Resources) εξ ονόματος του Valentin Câmpreanu κατά Ρουμανίας

17 Απριλίου 2014 (Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης)

Η υπόθεση αφορούσε τον θάνατο ενός νεαρού άνδρα καταγωγής Ρομά – ο οποίος ήταν οροθετικός και έπασχε από σοβαρή νοητική αναπηρία – κατά την παραμονή του σε ψυχιατρική κλινική. Η προσφυγή ασκήθηκε από μια μη κυβερνητική οργάνωση (ΜΚΟ) εξ ονόματός του.

Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι, υπό τις εξαιρετικές περιστάσεις οι οποίες συνέτρεχαν εν προκειμένω και λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρή φύση των ισχυρισμών, υπήρχε δυνατότητα για τη ΜΚΟ να εκπροσωπήσει το νεαρό άνδρα, παρόλο που δεν υπήρξε η ίδια θύμα των επικαλούμενων παραβιάσεων της Σύμβασης. Στην παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 2** (δικαίωμα στη ζωή) της Σύμβασης, τόσο από ουσιαστική όσο και από διαδικαστική άποψη. Διαπίστωσε ειδικότερα, ότι ο Valentin Câmpreanu είχε εισαχθεί σε νοσηλευτικά ιδρύματα τα οποία δε διέθεταν τον κατάλληλο εξοπλισμό παροχής επαρκούς φροντίδας για την κατάστασή του, ότι μεταφερόταν από τη μια μονάδα σε άλλη χωρίς την κατάλληλη διάγνωση, καθώς και ότι οι αρχές δεν εξασφάλισαν την κατάλληλη θεραπεία με τη χορήγηση αντιρετροϊκών φαρμάκων. Οι αρχές, έχοντας επίγνωση της δύσκολης κατάστασης στην ψυχιατρική κλινική όπου είχε εισαχθεί – έλλειψη προσωπικού, ανεπάρκεια τροφίμων και έλλειψη θέρμανσης – είχαν θέσει αδικαιολόγητα τη ζωή του σε κίνδυνο. Επιπροσθέτως, δε διεξήχθη αποτελεσματική έρευνα σχετικά με τις συνθήκες θανάτου του. Το Δικαστήριο διαπίστωσε επίσης **παραβίαση του Άρθρου 13** (δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 2**, λαμβάνοντας υπόψη ότι το ρουμανικό κράτος δεν είχε παράσχει κατάλληλο μηχανισμό για την αποκατάσταση των ατόμων με νοητική αναπηρία που ισχυρίζονται ότι είναι θύματα σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Άρθρο 2.

Θάνατος κατά τη διάρκεια εμπρηστικής επίθεσης

Fedorchenko και Lozenko κατά Ουκρανίας

20 Σεπτεμβρίου 2012

Οι προσφεύγοντες ισχυρίστηκαν, ειδικότερα, ότι πέντε συγγενείς τους απεβίωσαν κατά τη διάρκεια πυρκαγιάς στην οικία τους και ότι οι κρατικές αρχές δεν διεξήγαγαν ενδελεχή και αποτελεσματική έρευνα σχετικά με τις συνθήκες θανάτου τους και τη μείζονος σημασίας συμμετοχή ενός αξιωματικού της αστυνομίας στον εμπρησμό. Ισχυρίστηκαν, περαιτέρω, ότι το έγκλημα υποκινήθηκε από ρατσιστικά κίνητρα λόγω της εθνοτικής τους καταγωγής

Ρομά.

Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η έρευνα για τους θανάτους των συγγενών των προσφευγόντων δεν ήταν αποτελεσματική και έκρινε ότι υπήρξε επομένως **παραβίαση του διαδικαστικού σκέλους του Άρθρου 2** (δικαίωμα στη ζωή) της Σύμβασης. Επιπλέον, ελλείπει επαρκών αποδεικτικών στοιχείων, έκρινε ότι **δεν υπήρξε παραβίαση του ουσιαστικού σκέλους του Άρθρου 2**. Τέλος, σημειώνοντας ειδικότερα ότι δεν είχε αποδειχτεί ότι οι αρχές ερεύνησαν την ενδεχόμενη ύπαρξη ρατσιστικών κινήτρων σχετικά με το έγκλημα, το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με** το διαδικαστικό σκέλος του **Άρθρου 2**.

Θάνατος κατά τη διάρκεια κράτησης στο αστυνομικό τμήμα ή προσωρινής κράτησης

Anghelona κατά Βουλγαρίας

13 Ιουνίου 2002

Η υπόθεση αυτή αφορούσε τον θάνατο του γιου της προσφεύγουσας, ηλικίας 17 ετών, κατά τη διάρκεια της κράτησής του στο αστυνομικό τμήμα, σε συνέχεια της σύλληψής του για απόπειρα κλοπής. Η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε ότι ο γιος της απεβίωσε μετά την κακομεταχείριση την οποία υπέστη από αστυνομικούς, ότι η αστυνομία δεν παρείχε επαρκή ιατρική φροντίδα για τα τραύματά του, ότι οι αρχές δε διεξήγαγαν αποτελεσματική έρευνα, ότι η κράτηση του γιου της ήταν παράνομη, ότι δεν της παρασχέθηκε κανένα αποτελεσματικό μέσο ένδικης προστασίας, καθώς και ότι υπήρξε διάκριση εξαιτίας της καταγωγής Ρομά (Αθίγγανων) του γιου της.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 2** (δικαίωμα στη ζωή) της Σύμβασης, ως προς το θάνατο του γιου της προσφεύγουσας, ως προς την αδυναμία των βουλγαρικών αρχών να παρέχουν εγκαίρως ιατρική φροντίδα και ως προς την υποχρέωση του βουλγαρικού κράτους να διεξάγει αποτελεσματική έρευνα. Ειδικότερα διαπίστωσε, ότι η εξήγηση της βουλγαρικής κυβέρνησης σχετικά με το θάνατο του γιου της προσφεύγουσας δεν ήταν εύλογη και ότι η έρευνα στερούνταν αμεροληψίας και σχολαστικότητας, γεγονός το οποίο μείωσε καθοριστικά τη δυνατότητα του Δικαστηρίου να τεκμηριώσει ποια ήταν η αιτία θανάτου και να αποδώσει ευθύνες στους ενόχους. Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης), **παραβίαση του Άρθρου 5** (δικαίωμα στην προσωπική ελευθερία και ασφάλεια) και **παραβίαση του Άρθρου 13** (δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής) της Σύμβασης. Τέλος, το Δικαστήριο έκρινε ότι **δεν υπήρξε καμία παραβίαση του άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης: οι καταγγελίες της προσφεύγουσας, ότι η αντίληψη των αστυνομικών και των αρχών διερεύνησης για τον γιο της ως Ρομά/Αθίγγανο διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στη συμπεριφορά και τις ενέργειές τους, βασιζόνταν σε ισχυρά επιχειρήματα, ωστόσο, το Δικαστήριο δεν ήταν σε θέση να αποφανθεί ότι υπήρχαν αποδείξεις πέραν κάθε εύλογης αμφιβολίας.

Oghyanova και Chohan κατά Βουλγαρίας

23 Φεβρουαρίου 2006

Ο συμβιών της πρώτης προσφεύγουσας και γιος της δεύτερης προσφεύγουσας – ο οποίος ήταν Βούλγαρος υπήκοος με εθνοτική καταγωγή Ρομά – συνελήφθη ως ύποπτος για συμμετοχή σε αρκετές κλοπές και ληστείες και τέθηκε υπό κράτηση. Την επόμενη ημέρα, κατά τη διάρκεια της ανάκρισής του, έπεσε από παράθυρο του τρίτου ορόφου του αστυνομικού τμήματος στο οποίο κρατούνταν. Μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο όπου και απεβίωσε την επόμενη μέρα. Οι προσφεύγουσες ισχυρίστηκαν, ειδικότερα, ότι ο συγγενής τους απεβίωσε συνεπεία της κακομεταχείρισης την οποία υπέστη από την αστυνομία κατά τη διάρκεια της κράτησής του και ότι οι αρχές δε διεξήγαγαν αποτελεσματική έρευνα σχετικά με τις συνθήκες θανάτου του. Κατήγγειλαν επίσης, ότι τα επίμαχα γεγονότα επήλθαν ως αποτέλεσμα διακριτικής συμπεριφοράς σε βάρος ατόμων εθνοτικής καταγωγής Ρομά.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 2** (δικαίωμα στη ζωή) της Σύμβασης αναφορικά με τον θάνατο του συγγενή των προσφευγόντων, διαπιστώνοντας ότι η βουλγαρική κυβέρνηση δεν είχε πλήρως αιτιολογήσει τον θάνατο και τους τραυματισμούς του κατά τη διάρκεια της κράτησής του. Έκρινε επιπλέον ότι υπήρξε

παραβίαση του Άρθρου 2, ως προς την ανεπιτυχή διεξαγωγή αποτελεσματικής έρευνας του εν λόγω θανάτου από τις αρχές. Το Δικαστήριο έκρινε περαιτέρω, ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης), **παραβίαση του Άρθρου 5** (δικαίωμα στην προσωπική ελευθερία και ασφάλεια) και **παραβίαση του Άρθρου 13** (δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής) της Σύμβασης. Τέλος, σημειώνοντας ειδικότερα ότι τα στοιχεία της δικογραφίας δεν περιείχαν καμία απτή ένδειξη ότι ρατσιστικές συμπεριφορές συνέβαλαν στην τέλεση των επίμαχων περιστατικών, το Δικαστήριο έκρινε ότι **δεν υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση διακρίσεων) της Σύμβασης.

Μιζιγάρονά κατά Σλοβακίας

14 Δεκεμβρίου 2010

Η υπόθεση αυτή αφορούσε τον θάνατο ενός άνδρα Ρομά – το σύζυγο της προσφεύγουσας – κατά τη διάρκεια ανάκρισης από την αστυνομία. Είχε δεχτεί σφαίρα στην κοιλιακή χώρα από το υπηρεσιακό όπλο του υπαστυνόμου και η έρευνα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι είχε πάρει βίαια το όπλο από τον υπαστυνόμο και αυτοπυροβολήθηκε.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 2** (δικαίωμα στη ζωή) της Σύμβασης, διαπιστώνοντας ότι, ακόμη κι αν είχε αυτοκτονήσει, όπως ισχυρίστηκαν οι αρχές διερεύνησης, οι τελευταίες είχαν παραβιάσει την υποχρέωσή τους να λάβουν εύλογα μέτρα προκειμένου να προστατέψουν την υγεία και ακεραιότητά του, κατά τη διάρκεια της κράτησής του από τις αστυνομικές αρχές. Διαπίστωσε επίσης **παραβίαση του Άρθρου 2** ως προς το διαδικαστικό του σκέλος, καθώς δεν είχε διεξαχθεί ουσιαστική έρευνα σε εθνικό επίπεδο ώστε να τεκμηριωθούν τα πραγματικά γεγονότα τα οποία σχετίζονταν με τον θάνατο του συζύγου της προσφεύγουσας. Το Δικαστήριο έκρινε, περαιτέρω, ότι δεν υπήρξε **καμία παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 2**. Συγκεκριμένα, δεν πείστηκε ότι τα αντικειμενικά στοιχεία ήταν αρκετά ισχυρά από μόνα τους για να υποδείξουν την ύπαρξη ρατσιστικού κινήτρου για το περιστατικό.

Ion Bălăsoiu κατά Ρουμανίας

17 Φεβρουαρίου 2015

Η υπόθεση αυτή αφορούσε τον θάνατο στη φυλακή, σε ηλικία 18 ετών, ενός νεαρού άνδρα καταγωγής Ρομά, ο οποίος, σύμφωνα με τον πατέρα του, οφειλόταν στην κακομεταχείριση την οποία υπέστη δύο μήνες νωρίτερα από αστυνομικούς κατά τη διάρκεια της κράτησής του στο αστυνομικό τμήμα.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι δεν υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 2** (δικαίωμα στη ζωή) της Σύμβασης. Έκρινε επίσης ότι **δεν υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) σχετικά με τον ισχυρισμό περί κακομεταχείρισης, αλλά διαπίστωσε διαδικαστική **παραβίαση του Άρθρου 3** ως προς την έρευνα των αρχών σχετικά με αυτήν. Τέλος, το Δικαστήριο έκρινε ότι δεν υπήρξε **καμία παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 3**.

Συναφείς υποθέσεις:

Velikova κατά Βουλγαρίας

18 Μαΐου 2010

Kleyn και Aleksandrovich κατά Ρωσίας³

3 Μαΐου 2012

Θάνατος ή εξαφάνιση σε συνέχεια ατυχήματος με σκάφος

Randjelović και άλλοι εναντίον Μαυροβουνίου

19 Σεπτεμβρίου 2017

Η υπόθεση αυτή αφορούσε την καταγγελία ότι οι αρχές του Μαυροβουνίου δεν διεξήγαγαν άμεση και αποτελεσματική έρευνα σχετικά με τους θανάτους ή την εξαφάνιση των μελών της οικογένειας των προσφευγόντων. Η εν λόγω οικογένεια, η οποία αποτελούνταν από Ρομά, είχε επιβιβαστεί σε σκάφος στην ακτή του Μαυροβουνίου με σκοπό να φτάσει στην Ιταλία, το οποίο όμως βυθίστηκε τον Αύγουστο του 1999.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του διαδικαστικού σκέλους Άρθρου 2** (δικαίωμα στη ζωή) της Σύμβασης. Ειδικότερα διαπίστωσε, ότι η κυβέρνηση του

Θεματικό Δελτίο – Ρομά και Πλανόβιοι

Μαυροβουνίου δεν αιτιολόγησε τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας, η οποία διήρκησε περισσότερο από δέκα χρόνια και επτά μήνες, μετά την απαγγελία νέων κατηγοριών το 2006. Το Δικαστήριο, κάνοντας αναφορά στη νομολογία του, τόνισε, ειδικότερα, ότι η παρέλευση του εν λόγω χρονικού διαστήματος υπονόμει, αναπόφευκτα, την ποσότητα και ποιότητα των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων, καθώς και ότι η έλλειψη επιμέλειας την οποία επέδειξαν οι αρχές έθετε υπό αμφισβήτηση την καλόπιστη διεξαγωγή των ερευνητικών προσπαθειών. Οι χρονοβόρες διαδικασίες παρέτειναν επίσης τη δοκιμασία για τα μέλη της οικογένειας. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο το εκτίμησε ότι οι εν λόγω καθυστερήσεις δεν μπορούσαν να θεωρηθούν συμβατές με τη υποχρέωση του κράτους η οποία απορρέει από το Άρθρο 2.

3. Στις 16 Σεπτεμβρίου 2022 η Ρωσική Ομοσπονδία έπαψε να είναι Συμβαλλόμενο Μέρος της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου («η Σύμβαση»).

Απέλαση

Sulejmanovic και Sultanovic και Sejdonic και Sulejmanovic κατά Ιταλίας

8 Νοεμβρίου 2002 (φιλικός διακανονισμός)

Η υπόθεση αυτή αφορούσε την απέλαση αθίγγανων Ρομά και των ανήλικων τέκνων τους στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, όπου ισχυρίστηκαν ότι θα έρχονταν αντιμέτωποι με τον κίνδυνο διωγμού.

Το Δικαστήριο αποφάσισε να **διαγράψει** τις προσφυγές **από το πινάκιο** καθώς ακολούθησε φιλικός διακανονισμός με βάση τον οποίο η ιταλική κυβέρνηση δεσμεύτηκε να ανακαλέσει τις αποφάσεις απέλασης, να επιτρέψει στους προσφεύγοντες να εισέλθουν στην Ιταλία με τις οικογένειές τους, καθώς και να εκδώσει άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους. Η κυβέρνηση ανέλαβε, περαιτέρω, να παρασχεθεί προσωρινό κατάλυμα εν αναμονή μόνιμης λύσης, να επιτραπεί στα παιδιά τα οποία βρίσκονταν σε σχολική ηλικία να εγγραφούν σε σχολείο, καθώς και να δοθεί η ιατρική περίθαλψη την οποία χρειαζόταν ένα εκ των ανήλικων τέκνων, το οποίο έπασχε από σύνδρομο Down και είχε υποβληθεί, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς των προσφευγόντων, σε εγχείρηση καρδιάς στη Ρώμη λίγο πριν την απέλαση. Η κυβέρνηση δεσμεύτηκε, περαιτέρω, να παρασχεθεί προσωρινό κατάλυμα εν αναμονή μόνιμης λύσης, να επιτραπεί στα παιδιά τα οποία βρίσκονταν σε σχολική ηλικία να εγγραφούν σε σχολείο, καθώς και να παρασχεθεί η απαραίτητη ιατρική περίθαλψη, στο ένα εκ των ανήλικων τέκνων, το οποίο έπασχε από σύνδρομο Down και είχε υποβληθεί, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς των προσφευγόντων, σε εγχείρηση καρδιάς στη Ρώμη λίγο πριν την απέλαση.

Υποχρεωτική στείρωση γυναικών Ρομά

V.C. κατά Σλοβακίας (αριθ. 18968/07)

8 Νοεμβρίου 2011

Η προσφεύγουσα, εθνοτικής καταγωγής Ρομά, υποβλήθηκε σε στείρωση σε δημόσιο νοσοκομείο χωρίς την πλήρη και ενημερωμένη συγκατάθεσή της, μετά τη γέννηση του δεύτερου παιδιού της. Υπέγραψε το έντυπο συγκατάθεσης κατά τη διάρκεια του τοκετού, χωρίς να κατανοήσει το περιεχόμενό του ή ότι η διαδικασία ήταν μη αναστρέψιμη και αφού την ενημέρωσαν ότι, σε περίπτωση που κάνει τρίτο παιδί, είτε αυτή είτε το παιδί θα αποβιώσουν. Έκτοτε, έχει περιθωριοποιηθεί από την κοινότητα των Ρομά και, όντας πλέον διαζευγμένη, επικαλείται την αδυναμία τεκνοποίησής της ως έναν εκ των λόγων χωρισμού με τον πρώην σύζυγό της.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι η προσφεύγουσα θα βίωσε αισθήματα φόβου, αγωνίας και κατωτερότητας ως συνέπεια της στείρωσής της, αλλά και του τρόπου με τον οποίο της ζητήθηκε να δώσει τη σχετική συγκατάθεσή της. Έφερε χρόνια σωματικά και ψυχολογικά τραύματα, τόσο στο πλαίσιο της σχέσης της με τον τότε σύζυγό της όσο και σε αυτό με την κοινότητα Ρομά. Παρόλο που δεν υπήρχε απόδειξη ότι τα μέλη του εμπλεκόμενου ιατρικού προσωπικού είχαν προβεί εκ προθέσεως στην κακομεταχείρισή της, είχαν ωστόσο ενεργήσει με βαριά αμέλεια ως προς το δικαίωμά αυτονομίας και επιλογής της ως ασθενούς. Κατά συνέπεια, η υποβολή της σε στείρωση της συνιστούσε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης. Το Δικαστήριο έκρινε περαιτέρω ότι **δεν υπήρξε καμία παραβίαση του άρθρου 3**, όσον αφορά τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι η έρευνα για την υποβολή της σε στείρωση ήταν ανεπαρκής. Τέλος, το Δικαστήριο διαπίστωσε **παραβίαση του Άρθρου 8** (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής) ως προς την έλλειψη νομικών εγγυήσεων οι οποίες θα λάμβαναν ιδιαιτέρως υπόψη την αναπαραγωγική της υγεία ως Ρομά κατά το επίμαχο χρονικό διάστημα.

V.C. κατά Σλοβακίας (αριθ. 29518/10)

12 Ιουνίου 2012

Κατά την υπόθεση αυτή, η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε ότι υποβλήθηκε σε στείρωση, χωρίς την πλήρη και ενημερωμένη συγκατάθεσή της σε δημόσιο νοσοκομείο στη Σλοβακία.

Το Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η υποβολή της προσφεύγουσας σε στείρωση, συνιστούσε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης. Επιπλέον, έκρινε ότι **δεν υπήρξε καμία παραβίαση του**

άρθρου 3 όσον αφορά τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι η έρευνα για την υποβολή της σε στέρωση ήταν ανεπαρκής. Τέλος, θεώρησε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 8** (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής) της Σύμβασης.

I.G., M.K. και R.H. κατά Σλοβακίας (αριθ. 15966/04)

13 Νοεμβρίου 2012

Η υπόθεση αυτή αφορούσε τρεις γυναίκες καταγωγής Ρομά, οι οποίες κατήγγειλαν ειδικότερα, ότι υπεβλήθησαν σε στέρωση χωρίς την πλήρη κι ενημερωμένη συγκατάθεσή τους, ότι η επακόλουθη έρευνα των αρχών σχετικά με τη στέρωσή τους δεν υπήρξε ενδελεχής, δίκαιη ή αποτελεσματική, καθώς και ότι η εθνοτική τους καταγωγή είχε διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στη στέρωσή τους.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξαν **δύο παραβιάσεις του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης, κατ' αρχάς, ως προς την υποβολή σε στέρωση της πρώτης και της δεύτερης προσφεύγουσας και δευτερευόντως, ως προς τον ισχυρισμό της πρώτης και της δεύτερης προσφεύγουσας ότι η έρευνα σχετικά με τη στέρωσή τους υπήρξε ανεπαρκής. Το Δικαστήριο διαπίστωσε περαιτέρω **παραβίαση του Άρθρου 8** (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής) της Σύμβασης, τόσο ως προς την πρώτη όσο και ως προς τη δεύτερη προσφεύγουσα και **καμία παραβίαση του Άρθρου 13** (δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής) της Σύμβασης. Τέλος, όσον αφορά την τρίτη προσφεύγουσα, το Δικαστήριο αποφάσισε να **διαγράψει** την προσφυγή **από το πινάκιο**, σύμφωνα με το Άρθρο 37 παράγραφος 1 εδάφιο γ της Σύμβασης.

Βλέπε επίσης:

- **R.K. κατά Τσεχικής Δημοκρατίας (αριθ. 7883/08)**, απόφαση (διαγραφή) της 27ης Νοεμβρίου 2012
- **GH κατά Ουγγαρίας (αριθ. 54041/14)**, απόφαση επί του παραδεκτού της 9ης Ιουνίου 2015

Αστυνομική βία

Μπέκος και Κουτρόπουλος κατά Ελλάδα

13 Δεκεμβρίου 2005

Οι δύο προσφεύγοντες, Έλληνες υπήκοοι οι οποίοι ανήκαν στην εθνοτική κοινότητα των Ρομά, ισχυρίστηκαν ειδικότερα ότι είχαν υπάρξει θύματα αστυνομικής βίας κατά τη διάρκεια της κράτησης από την αστυνομία. Κατήγγειλαν, επίσης, ότι οι αρχές δεν διεξήγαγαν αποτελεσματική έρευνα σχετικά με το περιστατικό, καθώς και ότι τα επίμαχα γεγονότα είχαν υποκινηθεί από φυλετική προκατάληψη.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης, διαπιστώνοντας ότι η σοβαρή σωματική βλάβη που υπέστησαν οι προσφεύγοντες κατά τη διάρκεια της κράτησής τους από την αστυνομία, καθώς και τα αισθήματα φόβου, αγωνίας και κατωτερότητας τα οποία τους δημιούργησε η επίμαχη μεταχείριση, τους προκάλεσαν επαρκώς σοβαρή βλάβη ώστε οι πράξεις της αστυνομίας να μπορούν να συνιστούν απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση. Το Δικαστήριο έκρινε περαιτέρω, ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** ως προς την έλλειψη αποτελεσματικής έρευνας σχετικά με τον βάσιμο ισχυρισμό των προσφευγόντων ότι υπέστησαν κακομεταχείριση κατά τη διάρκεια της κράτησής τους. Το Δικαστήριο έκρινε περαιτέρω, ότι **δεν υπήρξε καμία παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 3**, σχετικά με τον ισχυρισμό ότι οι ρατσιστικές πεποιθήσεις συνέβαλαν στην εν λόγω μεταχείριση των προσφευγόντων από την αστυνομία. Τέλος, το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 14, σε συνδυασμό με το Άρθρο 3**, σχετικά με τη μη τήρηση του καθήκοντος των αρχών να λάβουν όλα τα δυνατά μέτρα, προκειμένου να διερευνήσουν την τυχόν συμβολή διακρίσεων στην τέλεση των εν λόγω περιστατικών.

Jašar κατά «πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας»

15 Φεβρουαρίου 2007

Ο προσφεύγων, υπήκοος της πΓΔΜ με εθνοτική καταγωγή Ρομά, κατήγγειλε, ειδικότερα, τη χρήση αστυνομικής βίας κατά τη διάρκεια της κράτησής του στο αστυνομικό τμήμα μετά από διαπληκτισμό σε κέντρο νυχτερινής διασκέδασης και την ανεπιτυχή διεξαγωγή επίσημης έρευνας εκ μέρους των εισαγγελικών αρχών προκειμένου να αναγνωριστούν και

να τιμωρηθούν οι αστυνομικοί οι οποίοι ευθύνονταν για την κακομεταχείριση την οποία υπέστη.

Καθώς τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία είχε ενώπιόν του, δεν επέτρεπαν στο Δικαστήριο να κρίνει πέραν πάσης εύλογης αμφιβολίας ότι ο προσφεύγων υπέστη σωματική και ψυχική κακομεταχείριση κατά τη διάρκεια της κράτησής του στο αστυνομικό τμήμα, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι **δεν υπήρξε καμία παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης ως προς την ισχυριζόμενη κακομεταχείριση. Το Δικαστήριο έκρινε περαιτέρω, ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** ως προς την έλλειψη έρευνας σχετικά με τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος, ότι υπέστη κακομεταχείριση από την αστυνομία κατά τη διάρκεια της κράτησής του.

Βλέπε επίσης: [**Dzeladinov και Άλλοι κατά «πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας»**](#), απόφαση της 10ης Απριλίου 2008, [**Sulejmanov κατά «πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας»**](#), απόφαση της 24ης Απριλίου 2008.

Cobzaru κατά Ρουμανίας

26 July 2007

Ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι υπέστη κακομεταχείριση από την αστυνομία, όταν πήγε στο αστυνομικό τμήμα μετά από ένα περιστατικό το οποίο συνέβη στο διαμέρισμα της συντρόφου του. Κατήγγειλε, επίσης, ότι η κακομεταχείριση και η άρνηση των αρχών να διεξάγουν άμεση, αμερόληπτη και αποτελεσματική έρευνα σχετικά με τους ισχυρισμούς του οφείλονταν στη Ρομά καταγωγή του.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης σχετικά με την κακομεταχείριση του προσφεύγοντος: διαπίστωσε ότι η ρουμανική κυβέρνηση δεν είχε αποδείξει σε ικανοποιητικό βαθμό, ότι τα τραύματα του προσφεύγοντος είχαν προκληθεί με άλλο τρόπο και όχι εξαιτίας της μεταχείρισης στην οποία υποβλήθηκε ενόσω βρισκόταν υπό τον έλεγχο της αστυνομίας και ότι τα τραύματα αυτά επήλθαν ως αποτέλεσμα απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε, περαιτέρω, ότι οι ρουμανικές αρχές δεν διεξήγαγαν τη δέουσα έρευνα σχετικά με τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος περί κακομεταχείρισης, **κατά παραβίαση του Άρθρου 3**. Διαπίστωσε επίσης ότι ο προσφεύγων στερήθηκε του δικαιώματος αποτελεσματικής προσφυγής, σχετικά με την επικαλούμενη κακομεταχείρισή του από την αστυνομία, **κατά παραβίαση του Άρθρου 13** (δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής) της Σύμβασης. Τέλος, το Δικαστήριο έκρινε ότι η αδυναμία των αρχών επιβολής του νόμου να ερευνήσουν την ύπαρξη τυχόν φυλετικών κινήτρων σχετικά με την κακομεταχείριση του προσφεύγοντος, σε συνδυασμό με τη στάση τους κατά τη διάρκεια της έρευνας συνιστούσαν διάκριση **κατά παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με τα Άρθρα 3 και 13**.

Πετροπούλου-Τσακίρης κατά Ελλάδας

6 Δεκεμβρίου 2007

Η προσφεύγουσα, Ελληνίδα υπήκοος εθνοτικής καταγωγής Ρομά, ισχυρίστηκε ότι υπήρξε θύμα αστυνομικής βίας, η οποία είχε ως αποτέλεσμα να αποβάλει το έμβρυο το οποίο κυοφορούσε, καθώς και ότι οι ελληνικές αρχές δεν διεξήγαγαν επαρκή έρευνα σχετικά με τον ισχυρισμό της. Επιπλέον, υποστήριξε ότι η εθνοτική καταγωγή της Ρομά είχε επηρεάσει τη στάση και τη συμπεριφορά των αστυνομικών και δικαστικών αρχών.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **δεν υπήρξε καμία παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης αναφορικά με την επικαλούμενη κακομεταχείριση, καθώς τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία τέθηκαν ενώπιόν του δεν του επέτρεπαν να κρίνει πέραν πάσης εύλογης αμφιβολίας ότι η αποβολή της προσφεύγουσας υπήρξε αποτέλεσμα αστυνομικής βίας. Το Δικαστήριο έκρινε περαιτέρω ότι υπήρξε **παραβίαση του άρθρου 3** της Σύμβασης, λόγω της έλλειψης αποτελεσματικής έρευνας σχετικά με τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας. Τέλος, το Δικαστήριο έκρινε ότι η αδυναμία των ελληνικών αρχών να διερευνήσουν την ύπαρξη τυχόν φυλετικών κινήτρων τα οποία υποκίνησαν την κακομεταχείριση της προσφεύγουσας, σε συνδυασμό με τη γενικότερη μεροληπτική στάση των αρχών κατά τη διάρκεια της έρευνας, συνιστούσαν διάκριση, **κατά παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με τα Άρθρα 3 και 13**.

Stoica κατά Ρουμανίας

4 Μαρτίου 2008

Κατά τη διάρκεια συμπλοκής μεταξύ αξιωματούχων και μιας ομάδας Ρομά, ο προσφεύγων, ο οποίος ήταν Ρουμάνος υπήκοος με καταγωγή Ρομά, ηλικίας 14 ετών, φέρεται να ξυλοκοπήθηκε από αστυνομικό παρά την προειδοποίηση ότι είχε προσφάτως υποβληθεί σε χειρουργική επέμβαση στο κεφάλι. Ο προσφεύγων ισχυρίστηκε, ειδικότερα, ότι υπέστη κακομεταχείριση από την αστυνομία και ότι η επακόλουθη έρευνα σχετικά με το περιστατικό υπήρξε ανεπαρκής. Κατήγγειλε επίσης, ότι η κακομεταχείρισή του καθώς και η απόφαση να μην ασκηθεί δίωξη εις βάρος του αστυνομικού ο οποίος είχε προβεί στον ξυλοδαρμό είχαν υποκινηθεί από φυλετική προκατάληψη.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης, τόσο ως προς το διαδικαστικό, όσο και το ουσιαστικό σκέλος του: Αφενός, διαπίστωσε ότι οι ρουμανικές αρχές δεν είχαν διερευνήσει δεόντως τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος, περί κακομεταχείρισης, αφετέρου, η Ρουμανία δεν τεκμηρίωσε σε ικανοποιητικό βαθμό, ότι οι τραυματισμοί του προσφεύγοντος είχαν προκληθεί με άλλο τρόπο και όχι εξαιτίας της μεταχείρισης την οποία υπέστη από αστυνομικούς. Διαπίστωσε ότι οι τραυματισμοί του προσφεύγοντος επήλθαν ως αποτέλεσμα απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης και ότι δεν υπήρξε η δέουσα έρευνα. Το Δικαστήριο έκρινε περαιτέρω ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 3**: τόσο η αρμόδια για την ποινική έρευνα εισαγγελική αρχή όσο και η ρουμανική κυβέρνηση δεν προέβησαν κανένα επιχείρημα, το οποίο να αποδεικνύει ότι το περιστατικό ήταν φυλετικά ουδέτερο. Εν αντιθέσει, τα αποδεικτικά στοιχεία υποδείκνυαν ότι η συμπεριφορά των αστυνομικών υποκινήθηκε εμφανώς από ρατσιστικά κίνητρα.

Adam κατά Σλοβακίας

26 Ιουλίου 2016

Η υπόθεση αυτή αφορούσε τον ισχυρισμό ενός δεκαεξάχρονου Ρομά ότι δέχτηκε χτύπημα στο πρόσωπο κατά τη διάρκεια τη ανάκρισής του από την αστυνομία σχετικά με μια ληστεία και ότι η σχετική έρευνα υπήρξε ανεπαρκής.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **δεν υπήρξε καμία παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης ως προς τον ισχυρισμό του προσφεύγοντος ότι δέχτηκε χτύπημα στο πρόσωπο κατά τη διάρκεια της κράτησής του στο αστυνομικό τμήμα, ενώ έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** ως προς την καταγγελία του ότι η έρευνα σχετικά με τον ισχυρισμό του περί κακομεταχείρισης υπήρξε ανεπαρκής. Ως προς την ουσία του ισχυρισμού του προσφεύγοντος ότι δέχτηκε χτύπημα στο πρόσωπο από τους αστυνομικούς οι οποίοι τον ανέκριναν, το Δικαστήριο σημείωσε ότι αρκετά στοιχεία καθιστούσαν αμφισβητήσιμους τους ισχυρισμούς του και θεώρησε ευλογοφανές, σύμφωνα με τον ισχυρισμό που πρόβαλλε η κυβέρνηση της Σλοβακίας, ο τραυματισμός του – πρησμένο μάγουλο – να προκλήθηκε κατά τη διάρκεια αντίστασης στη σύλληψη (όπως τεκμηριώθηκε). Ωστόσο, ως προς την έρευνα σχετικά με το επικαλούμενο χτύπημα, οι αρχές, αντί να αναλάβουν με δική τους πρωτοβουλία την έρευνα των ισχυρισμών του προσφεύγοντος, φαίνεται ότι μετακύλησαν το βάρος απόδειξης των ισχυρισμών του, στον ίδιο τον προσφεύγοντα. Επίσης, οι αρχές, όπως προέκυψε, δεν προέβησαν στις κατάλληλες ενέργειες προκειμένου να αρθούν οι ασυνέπειες, οι οποίες προέκυπταν από τις διαφορετικές εκδοχές σχετικά με το πώς προκλήθηκε το πρησμένο μάγουλο του προσφεύγοντος, δεν ανέκριναν ούτε εξέτασαν κατ' αντιπαράσταση μάρτυρες, συμπεριλαμβανομένων των αστυνομικών και του ιατρού, ο οποίος εξέτασε τον προσφεύγοντα κατά την αποφυλάκισή του, ούτε διενήργησαν προσωπική ανάκριση μεταξύ του προσφεύγοντος και των αστυνομικών. Πράγματι, λαμβάνοντας υπόψη την ευαίσθητη κατάσταση αναφορικά με τους Ρομά στη Σλοβακία κατά το επίμαχο χρονικό διάστημα, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι οι αρχές δεν προέβησαν σε όλες τις ενέργειες, όπως θα ήταν ευλόγως αναμενόμενο, προκειμένου να ερευνηθούν τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος περί κακομεταχείρισης.

Βλέπε επίσης, σχετικά με τους ανηλίκους: **Στεφάνου κατά Ελλάδας**, απόφαση της 22ης Απριλίου 2010 (το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 3 της Σύμβασης λόγω της κακομεταχείρισης στην οποία προέβη η αστυνομία). **Marinov κατά Βουλγαρίας**, απόφαση της 30ης Σεπτεμβρίου 2010 (το Δικαστήριο έκρινε ότι δεν υπήρξε

καμία παραβίαση του Άρθρου 3 εξαιτίας της ισχυριζόμενης κακομεταχείρισης).

Lingurar και Άλλοι κατά Ρουμανίας

16 Οκτωβρίου 2018

Η υπόθεση αυτή αφορούσε δύο επιχειρήσεις της αστυνομίας που πραγματοποιήθηκαν στην κοινότητα Ρομά της επαρχιακής πόλης Pata Rât, για τον εντοπισμό ατόμων ύποπτων για διάπραξη κλοπής. Οι προσφεύγοντες κατήγγειλαν ειδικότερα ότι είχαν υποστεί κακομεταχείριση από κρατικούς αξιωματούχους και ότι δεν είχε διεξαχθεί αποτελεσματική έρευνα σχετικά με την καταγγελία τους. Ισχυρίστηκαν επίσης, ότι έπεσαν θύματα δυσμενούς διάκρισης λόγω της εθνοτικής τους καταγωγής.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση** τόσο του ουσιαστικού όσο και του διαδικαστικού μέρους του **Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης όσον αφορά δύο από τους προσφεύγοντες, διαπιστώνοντας ότι η βία που άσκησε η αστυνομία εναντίον τους ήταν υπερβολική και αδικαιολόγητη υπό τις περιστάσεις. Ο πρώτος προσφεύγων δέχτηκε επίθεση από αστυνομικό με αποτέλεσμα να πέσει στο έδαφος και ο δεύτερος δέχτηκε χτύπημα με γκλομπ, παρόλο που δεν προέβαλε καμία αντίσταση και ακινητοποιήθηκε από δύο αστυνομικούς. Το Δικαστήριο εκτίμησε ότι οι συγκεκριμένες πράξεις βιαιότητας είχαν ως στόχο να του προκαλέσουν αισθήματα φόβου, αγωνίας και κατωτερότητας ικανά να τον ταπεινώσουν και να τον εξευτελίσουν. Το Δικαστήριο έκρινε, περαιτέρω, ότι δεν υπήρξε **καμία παραβίαση** του ουσιαστικού μέρους **του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης, **σε συνδυασμό με το Άρθρο 3**. Έκρινε, ωστόσο, ότι υπήρξε **παραβίαση** του διαδικαστικού μέρους **του Άρθρου 14, σε συνδυασμό με το Άρθρο 3**. Συναφώς, επισήμανε ειδικότερα ότι δεν διενεργήθηκε καμία έρευνα από τις αρχές, ώστε να διαπιστωθεί αν οι καταγγελλόμενες από τον πρώτο προσφεύγοντα ενέργειες εκ μέρους της αστυνομίας ήταν αναγκαίες λόγω της συμπεριφοράς του ή της πιθανής αντίστασής του. Η έρευνα σχετικά με τους ισχυρισμούς του δεύτερου προσφεύγοντος διήρκεσε περισσότερο από οκτώ χρόνια. Τέλος, χωρίς να κάνει δεκτή την ύπαρξη ρατσιστικού κινήτρου στη στάση της αστυνομίας κατά τη διάρκεια της επιχείρησης, το Δικαστήριο εκτίμησε ότι η έρευνα των αρχών σχετικά με τους ισχυρισμούς των προσφευγόντων περί ρατσισμού δεν ήταν επαρκώς εμπεριστατωμένη.

Lingurar κατά Ρουμανίας

16 Απριλίου 2019 (απόφαση της Επιτροπής)

Η εν λόγω υπόθεση αφορούσε την έφοδο 85 αστυνομικών μεταξύ των οποίων και ένοπλοι, στην κοινότητα Ρομά της επαρχιακής πόλης Vâlcele (Ρουμανία), το 2011. Όπως κατήγγειλαν τα μέλη της προσφεύγουσας οικογένειας, έπεσαν θύματα κακομεταχείρισης από την αστυνομία, η έρευνα σχετικά με τους ισχυρισμούς τους ήταν αναποτελεσματική και η αιτιολόγηση της εφόδου από τις αρχές είχε ρατσιστικό χαρακτήρα.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης, ως προς την κακομεταχείριση της προσφεύγουσας οικογένειας κατά τη διάρκεια της εφόδου και **δύο παραβιάσεις του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 3**, επειδή η έφοδος υποκινήθηκε από ρατσιστικά κίνητρα κι επειδή η σχετική έρευνα ήταν αναποτελεσματική. Διαπίστωσε ειδικότερα πως δεν υπήρχε καμία αιτιολόγηση της δυσανάλογης χρήσης βίας κατά την έφοδο στην οικία της προσφεύγουσας οικογένειας, η οποία προκάλεσε στα μέλη της τραυματισμούς που απαιτούσαν νοσοκομειακή φροντίδα. Το Δικαστήριο σημείωσε επίσης ότι οι προσφεύγοντες ήταν άοπλοι και δεν είχαν ποτέ κατηγορηθεί για οποιαδήποτε βίαιη εγκληματική ενέργεια, όπως και ότι οι τέσσερις ένοπλοι αστυνομικοί που εισέβαλαν στο σπίτι τους, ήταν άρτια εκπαιδευμένα σε θέματα ταχείας επέμβασης. Το Δικαστήριο έκρινε περαιτέρω ότι οι προσφεύγοντες είχαν στοχοποιηθεί εξαιτίας της αντίληψης των αρχών, ότι η κοινότητα των Ρομά εν γένει δρα με εγκληματικό τρόπο. Η αντίληψη αυτή, ισοδυναμούσε με διακριτική μεταχείριση προσώπων βάσει της εθνοτικής τους καταγωγής.

Συναφείς υποθέσεις:

Carabulea κατά Ρουμανίας

13 Ιουλίου 2010

Borbála Kiss κατά Ουγγαρίας

26 Ιουνίου 2012

Ciorcan και Άλλοι κατά Ρουμανίας

27 Ιανουαρίου 2015

Boacă και Άλλοι κατά Ρουμανίας

12 Ιανουαρίου 2016

Gheorghitǎ και Alexe κατά Ρουμανίας

31 Μαΐου 2016

M.F. κατά Ουγγαρίας (αριθ. 45855/12)

31 Οκτωβρίου 2017

Κονάcs κατά Ουγγαρίας

29 Ιανουαρίου 2019 (απόφαση της Επιτροπής)

A.P. κατά Σλοβακίας (αριθ. 10465/17)

28 Ιανουαρίου 2020

R.R. and R.D κατά Σλοβακίας (αριθ. 20649/18)

1 Σεπτεμβρίου 2020

X και Y κατά Βόρειας Μακεδονίας (αρ. 173/17)

5 Νοεμβρίου 2020

M.B. και Άλλοι κατά Σλοβακίας (αριθ. 45322/17)

1 Απριλίου 2021

Memedon κατά Βόρειας Μακεδονίας

24 Ιουνίου 2021 (απόφαση της Επιτροπής)

Πυροβολισμοί σε κατοικία οικογένειας Ρόμα

Lakatošová και Lakatoš v. Σλοβακία

11 Δεκεμβρίου 2018

Η συγκεκριμένη υπόθεση αφορούσε ένα ξέσπασμα πυροβολισμών που σημειώθηκε το 2012, από έναν αστυνομικό που βρισκόταν εκτός υπηρεσίας, εναντίον της οικίας μιας οικογένειας Ρομά. Στην υπόθεση αυτή, οι δύο προσφεύγοντες, ζευγάρι εντός έγγαμου βίου, τραυματίστηκαν σοβαρά και τρία μέλη της οικογένειάς τους σκοτώθηκαν. Κατά την ανάκριση από την αστυνομία, ο αστυνομικός δήλωσε ότι είχε στο μυαλό του "μια ριζοσπαστική λύση" σχετικά με την "αντιμετώπιση" των Ρομά. Τελικά του επιβλήθηκε μειωμένη ποινή φυλάκισης εννέα ετών για λόγους περιορισμένης ευθύνης. Η εκδοθείσα κατά τη συνοπτική διαδικασία απόφαση αποτελεί απλοποιημένη διαδικασία εκδόσεως αποφάσεως, η οποία δεν περιείχε καμία νόμιμη αιτιολόγηση. Οι προσφεύγοντες στην ουσία κατήγγειλαν, ότι οι σλοβακικές αρχές δεν προέβησαν στη διεξαγωγή αποτελεσματικής έρευνας προκειμένου να διαπιστωθεί, αν υπήρχε φυλετική διάσταση, πίσω από την επίθεση σε βάρος της οικογένειάς τους.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) **σε συνδυασμό με το Άρθρο 2** (δικαίωμα στη ζωή) της Σύμβασης, διαπιστώνοντας ότι επί της υπόθεσης, υπήρχαν επαρκώς βάσιμες πληροφορίες ώστε να προειδοποιηθούν οι αρχές για την ανάγκη διεξαγωγής έρευνας σχετικά με το ενδεχόμενο ύπαρξης ρατσιστικού κινήτρου, ως αιτίου της επίθεσης. Παρατήρησε ειδικότερα, ότι η ρατσιστική βία συνιστά μια ξεχωριστής σημασίας προσβολή κατά της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και απαιτεί ιδιαίτερη επαγρύπνηση και σθεναρή αντίδραση από τις αρχές. Ωστόσο, οι αρχές δεν είχαν εξετάσει διεξοδικά ισχυρούς δείκτες ρατσισμού στην υπόθεση, όπως η απογοήτευση του αστυνομικού για την αδυναμία του να επιλύσει ζητήματα δημόσιας τάξης που αφορούν τους Ρομά, όπως προτείνεται στην ψυχολογική του εκτίμηση. Επιπλέον, δεν υπήρχε κατηγορία κατά του αστυνομικού για έγκλημα με ρατσιστικά κίνητρα ούτε και ο εισαγγελέας δεν είχε καθόλου εξετάσει ή συζητήσει το ενδεχόμενο επιβαρυντικό στοιχείο του ρατσιστικού κινήτρου στο κατηγορητήριο. Περαιτέρω, οι δικαστικές αρχές δεν προέβησαν σε κανένα μέτρο για την αποκατάσταση του περιορισμένου πεδίου της έρευνας και της δίωξης και απλοποιημένη διαδικασία εκδόσεως αποφάσεως, δεν περιείχε καμία νόμιμη αιτιολόγηση για την αντιμετώπιση αυτής της παράλειψης. Πράγματι, δεδομένου ότι οι προσφεύγοντες ήταν πολιτικώς ενάγοντες

στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, τους δόθηκε μόνο η δυνατότητα να θέσουν ζητήματα σχετικά με τις αξιώσεις τους για αποζημίωση.

Λεκτική κακοποίηση και απειλές

R.B. κατά Ουγγαρίας (αριθ. 64602/12)

12 Απριλίου 2016

Βλέπε παρακάτω, στην ενότητα «Δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής και της κατοικίας».

Βίαιες πράξεις από ιδιώτες

Šečić κατά Κροατίας

31 Μαΐου 2007

Ο προσφεύγων, ο οποίος είχε καταγωγή Ρομά, δέχτηκε επίθεση από άνδρες αγνώστων στοιχείων ενόσω συνέλλεγε απορρίμματα μετάλλων τον Απρίλιο 1999. Τον χτύπησαν με ξύλινες σανίδες και εξαπέλυσαν εναντίον του προσβολές ρατσιστικού χαρακτήρα, ενώ άλλοι δύο άνδρες παρακολουθούσαν. Η αστυνομία κατέφθασε σύντομα μετά το περιστατικό, ανέκρινε άτομα τα οποία βρίσκονταν στο σημείο της επίθεσης και προέβη, χωρίς αποτέλεσμα, σε αναζήτηση των επιτιθέμενων προσώπων. Ο προσφεύγων ισχυρίστηκε, ειδικότερα, ότι οι εθνικές αρχές δε διεξήγαγαν σοβαρή και ενδελεχή έρευνα σχετικά με τη ρατσιστική επίθεση και ότι υπήρξε θύμα διακριτικής μεταχείρισης εξαιτίας της Ρομά καταγωγής του.

Αφού εξέτασε όλο το υλικό που είχε στην κατοχή του και τα επιχειρήματα που προέβησαν οι διάδικοι, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, έκρινε ότι η αποτυχία των κρατικών αρχών να προχωρήσουν στην περαιτέρω εξέταση της υπόθεσης ή να αποκτήσουν οποιαδήποτε απτή απόδειξη με σκοπό τον εντοπισμό και τη σύλληψη των δραστών για παρατεταμένο χρονικό διάστημα, έδειξε ότι η έρευνα δεν πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 3 (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Κατά συνέπεια, έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** σχετικά με την έλλειψη αποτελεσματικής έρευνας. Το Δικαστήριο διαπίστωσε επίσης ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 3** για τους ακόλουθους λόγους: υπήρχαν υποψίες ότι τα πρόσωπα τα οποία επιτέθηκαν στον προσφεύγοντα ανήκαν σε ομάδα skinheads και τέτοιες ομάδες είθισται να εκφράζουν εξτρεμιστικές και ρατσιστικές ιδεολογίες. Συνεπώς, εφόσον η αστυνομία γνώριζε ότι η επίθεση πιθανώς επήλθε ως αποτέλεσμα εθνοτικού μίσους, δεν έπρεπε να επιτρέψει την παράταση της έρευνας επί περισσότερο από επτά έτη, χωρίς να έχει λάβει σοβαρά μέτρα για τον εντοπισμό ή τη δίωξη των υπευθύνων.

Angelova και Iliev κατά Βουλγαρίας

26 Ιουλίου 2007

Οι προσφεύγοντες, μητέρα και γιος, κατήγγειλαν τη φυλετικά υποκινούμενη δολοφονία του γιου και αδελφού τους, αντιστοίχως, από επτά εφήβους και την επακόλουθη αδυναμία των βουλγαρικών αρχών να διεξάγουν έρευνα και να ασκήσουν δίωξη σε βάρος των υπευθύνων προσώπων.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε διαδικαστική **παραβίαση του Άρθρου 2** (δικαίωμα στη ζωή) της Σύμβασης, διαπιστώνοντας ότι οι βουλγαρικές αρχές, δεν τήρησαν την υποχρέωσή τους σύμφωνα με το Άρθρο 2 να διεξάγουν αποτελεσματική έρευνα σχετικά με το θάνατο του συγγενή των προσφευγόντων άμεσα, χωρίς καθυστέρηση και με τον απαιτούμενο ζήλο, λαμβάνοντας υπόψη τα φυλετικά κίνητρα τα οποία σχετιζόνταν με την επίθεση και την ανάγκη να διατηρηθεί η εμπιστοσύνη των μειονοτήτων ως προς την ικανότητα των αρχών να τους παρέχουν προστασία από την απειλή ρατσιστικής βίας. Επιπλέον, αφού σημείωσε, ειδικότερα, την ύπαρξη διαδεδομένων προκαταλήψεων και βίας εις βάρος των Ρομά κατά το επίμαχο χρονικό διάστημα και την ανάγκη συνεχούς υπενθύμισης της κοινωνικής αποδοκιμασίας του ρατσισμού αλλά και διατήρησης της εμπιστοσύνης των μειονοτήτων ως προς την ικανότητα των αρχών να τους παρέχουν προστασία από την απειλή ρατσιστικής βίας, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι οι αρχές δεν προέβησαν στον απαιτούμενο διαχωρισμό από άλλες αξιόποινες πράξεις χωρίς φυλετικά κίνητρα, οι οποίες δεν ήταν φυλετικώς υποκινούμενες, γεγονός το οποίο συνιστούσε αναίτιολογητη μεταχείριση, ασυμβίβαστη με το Άρθρο 14 (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης. Το Δικαστήριο έκρινε κατά συνέπεια, ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 14 σε συνδυασμό με το Άρθρο 2**.

Βεσπανοιί κατά Κροατίας

25 Ιουνίου 2009

Ο προσφεύγων κατήγγειλε ότι, κατόπιν βίαιης επίθεσης εναντίον του, οι εθνικές αρχές δεν διεξήγαγαν αποτελεσματική έρευνα και δίωξη. Ισχυρίστηκε, περαιτέρω, ότι τόσο η επίθεση όσο και η επακόλουθη διαδικασία υποδείκνυαν ότι υπήρξε θύμα διακριτικής μεταχείρισης εξαιτίας της Ρομά καταγωγής του.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης, διαπιστώνοντας ότι οι οι πρακτικές των αρχών της Κροατίας δεν προστάτεψαν επαρκώς τον προσφεύγοντα από μια πράξη σοβαρής βίας και λειτούργησαν εσφαλμένα, συνυπολογιζόμενου και του τρόπου εφαρμογής των ποινικών μηχανισμών στην παρούσα υπόθεση. Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι **δεν υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 3**, λόγω της έλλειψης αποδεικτικών στοιχείων ότι η επίθεση σε βάρος του προσφεύγοντος ήταν φυλετικά υποκινούμενη. Εκ των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως είχε προκύψει ότι ο προσφεύγων και τα επιτιθέμενα πρόσωπα ανήκαν στον ίδιο φιλικό κύκλο, ενώ δεν υπήρξε καμία ένδειξη ότι η φυλή ή η εθνοτική προέλευση του προσφεύγοντος συνέβαλαν σε οποιοδήποτε από τα παραπάνω περιστατικά.

Κοκy και άλλοι κατά Σλοβακίας

12 Ιουνίου 2012

Οι προσφεύγοντες ήταν δέκα υπήκοοι Σλοβακίας, εθνοτικής καταγωγής Ρομά. Τον Φεβρουάριο του 2002, αρκετοί άνδρες, οπλισμένοι με ρόπαλα του μπέιζμπολ και σιδερένιες ράβδους, χρησιμοποιώντας ρατσιστική γλώσσα σε υψηλούς τόνους, επιτέθηκαν, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς των προσφευγόντων, στον οικισμό τους, μετά από περιστατικό σε κατάσταση νυχτερινής διασκέδασης, όπου η υπάλληλος του καταστήματος, η οποία δεν ήταν Ρομά, αρνήθηκε να σερβίρει ένα ποτό σε έναν Ρομά. Οι προσφεύγοντες ισχυρίστηκαν ότι υπέστησαν κακομεταχείριση και υποστήριξαν ότι οι αρχές της Σλοβακίας δε διεξήγαγαν έγκαιρη, αμερόληπτη και αποτελεσματική έρευνα σχετικά με την επίθεση.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι η έρευνα σχετικά με το περιστατικό στον οικισμό των προσφευγόντων δε μπορούσε να θεωρηθεί επαρκής, κατά **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης. Έκρινε, ειδικότερα, ότι οι αρχές δεν είχαν προβεί σε όλες τις αναμενόμενες ενέργειες διερεύνησης του περιστατικού και ειδικότερα, δεν είχαν λάβει υπόψη τους, τη φυλετική διάσταση του θέματος.

Škorjanec κατά Κροατίας

28 Μαρτίου 2017

Τον Ιούνιο του 2013, ο σύντροφος της προσφεύγουσας υπέστη φραστική κακοποίηση από δύο άνδρες λόγω της φυλετικής του καταγωγής ως Ρομά, και στη συνέχεια επιτέθηκαν τόσο στον ίδιο όσο και στην προσφεύγουσα. Η προσφεύγουσα κατήγγειλε ενώπιον του Δικαστηρίου την έλλειψη αποτελεσματικής διαδικαστικής ανταπόκρισης των αρχών της Κροατίας σχετικά με την φυλετικά υποκινούμενη πράξη βίας η οποία τελέστηκε εις βάρος της. Τα δύο επιτιθέμενα πρόσωπα διώχθηκαν και καταδικάστηκαν με κατηγορίες που περιλάμβαναν μεταξύ άλλων τη διάπραξη εγκλήματος μίσους κατά του συντρόφου της προσφεύγουσας. Ωστόσο, οι εν λόγω άνδρες δεν κατηγορήθηκαν για έγκλημα με ρατσιστικά κίνητρα κατά της ίδιας της προσφεύγουσας. Οι αρχές απέρριψαν την καταγγελία της για διάπραξη εγκλήματος μίσους, διαπιστώνοντας ότι δεν υπήρχαν ενδείξεις ότι η επίθεση των ανδρών οφειλόταν σε μίσος προς τους Ρομά, καθώς η ίδια δεν έχει καταγωγή Ρομά. Η προσφεύγουσα κατήγγειλε ενώπιον του Δικαστηρίου την έλλειψη αποτελεσματικής διαδικαστικής ανταπόκρισης των αρχών της Κροατίας σχετικά με την φυλετικά υποκινούμενη πράξη βίας η οποία τελέστηκε εις βάρος της.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) από διαδικαστική άποψη **σε συνδυασμό με το Άρθρο 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης, διαπιστώνοντας ότι οι αρχές της Κροατίας, με την απόρριψη της ποινικής καταγγελίας της προσφεύγουσας χωρίς τη διεξαγωγή περαιτέρω έρευνας πριν την έκδοση απόφασης, δεν τήρησαν τις υποχρεώσεις τους οι οποίες απορρέουν από τη Σύμβαση. Το Δικαστήριο σημείωσε, ειδικότερα, ότι, σύμφωνα με τη σχετική με τη Σύμβαση νομολογία, ένα πρόσωπο μπορεί να υπάρξει θύμα βίαιου

εγκλήματος μίσους, όχι μόνο όταν δεχτεί επίθεση εξαιτίας κάποιου συγκεκριμένου χαρακτηριστικού που φέρει το ίδιο, αλλά ακόμα και όταν δεχτεί επίθεση εξαιτίας της πραγματικής ή εικαζόμενης σχέσης του με άλλο πρόσωπο, το οποίο έχει (ή θεωρείται ότι έχει) το εν λόγω χαρακτηριστικό. Τα κράτη έχουν υποχρέωση να αναγνωρίσουν και τις δύο περιπτώσεις ως εγκλήματα μίσους και να τα διερευνούν αναλόγως. Ωστόσο, στην παρούσα υπόθεση, οι αρχές της Κροατίας παρέλειψαν επανειλημμένως να επιδείξουν την αναγκαία επιμέλεια ως προς την αναγνώριση της ασκηθείσας εις βάρος της προσφεύγουσας βίας, ως πιθανό έγκλημα μίσους.

J.I. κατά Κροατίας (αριθ. 35898/16)

8 Σεπτεμβρίου 2022

Η εν λόγω υπόθεση αφορούσε την καταγγελία ενός θύματος βιασμού η οποία ανέφερε ότι οι αρμόδιες αρχές δεν είχαν λάβει σοβαρά υπόψη τους τον ισχυρισμό της ότι φερόμενος ως δράστης του βιασμού της - που ήταν ο πατέρας της - είχε απειλήσει να τη σκοτώσει ενόσω βρισκόταν εκτός φυλακής, κάνοντας χρήση προβλεπόμενης άδειας. Η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε ειδικότερα ότι οι αρχές απέτυχαν να την προστατεύσουν από τις πράξεις εκφοβισμού και επαναλαμβανόμενης θυματοποίησης⁴ που πραγματοποίησε σε βάρος της ο φερόμενος βιαστής της και να διερευνήσουν αποτελεσματικά τις απειλές του κατά της ζωής της. Υποστήριξε επίσης, ότι οι ισχυρισμοί της δεν ελήφθησαν σοβαρά υπόψη εξαιτίας της εθνικής καταγωγής της ως Ρομά.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης στην υπόθεση της προσφεύγουσας λόγω της έλλειψης αποτελεσματικής έρευνας για την καταγγελία της. Διαπίστωσε ειδικότερα ότι, μολονότι η προσφεύγουσα είχε ενημερώσει την αστυνομία τρεις φορές σχετικά με τη σοβαρή απειλή που δέχθηκε για τη ζωή της από τον βιαστή της, η αστυνομία ουδέποτε προχώρησε σε ποινικές διαδικασίες, πόσο μάλλον στην έναρξη έρευνας. Το Δικαστήριο επίσης παρατήρησε, ότι οι αρχές είχαν πολύ καλή επίγνωση της ιδιαίτερα ευάλωτης θέσης της προσφεύγουσας ως γυναίκας Ρομά και θύματος σοβαρών σεξουαλικών εγκλημάτων και διαπίστωσε ότι θα έπρεπε συνεπώς να έχουν αντιδράσει άμεσα και αποτελεσματικά με σκοπό να την προστατεύσουν από την πραγματοποίηση της απειλής του βιαστή της, καθώς και από τον εκφοβισμό, τα αντίποινα και την επαναλαμβανόμενη θυματοποίηση τα οποία υπέστη.

4. Νομικός όρος που σημαίνει «μια κατάσταση κατά την οποία το ίδιο πρόσωπο υφίσταται περισσότερες από μία εγκληματικές πράξεις, κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου» (Σύσταση Rec(2006)8 της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων εγκληματικότητας.).

Συναφείς υποθέσεις:

Seidona κατά Βουλγαρίας

18 Νοεμβρίου 2010

Dimitrova και Άλλοι κατά Βουλγαρίας

27 Ιανουαρίου 2011

Balázs κατά Ουγγαρίας

20 Οκτωβρίου 2015

Alkonici κατά Μαυροβουνίου

5 Δεκεμβρίου 2017

Απαγόρευση της δουλείας και της αναγκαστικής εργασίας (Άρθρο 4)

M. και Άλλοι κατά Ιταλίας και Βουλγαρίας (αριθ. 40020/03)

31 Ιουλίου 2012

Οι προσφεύγοντες, ο οποίοι είχαν καταγωγή Ρομά και βουλγαρική ιθαγένεια, κατήγγειλαν ότι κατά την άφιξή τους στην Ιταλία με σκοπό την εύρεση εργασίας, η κόρη τους κρατήθηκε από ιδιώτες, υπό την απειλή όπλου, εξαναγκάστηκε να εργαστεί και να τελέσει κλοπές και κακοποιήθηκε σεξουαλικά από μια οικογένεια Ρομά σε κάποιο χωριό. Ισχυρίστηκαν επίσης, ότι οι ιταλικές αρχές δεν διερεύνησαν επαρκώς τα γεγονότα.

Το Δικαστήριο κήρυξε τις **καταγγελίες των προσφευγόντων δυνάμει του Άρθρου 4** (απαγόρευση της δουλείας και της αναγκαστικής εργασίας) **απαράδεκτες** (προδήλως αβάσιμες). Διαπίστωσε ότι δεν υπήρχαν αποδεικτικά στοιχεία τα οποία να στηρίζουν την καταγγελία περί εμπορίας ανθρώπων. Ωστόσο, διαπίστωσε ότι οι ιταλικές αρχές δεν είχαν διερευνήσει επαρκώς τις καταγγελίες των προσφευγόντων ότι η κόρη τους, η οποία ήταν ανήλικη κατά το επίμαχο χρονικό διάστημα, είχε ξυλοκοπηθεί και βιαστεί κατ' εξακολούθηση στην ιδιοκτησία στην οποία κρατούνταν. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση** του διαδικαστικού σκέλους **του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης. Τέλος, το δικαστήριο έκρινε ότι **δεν υπήρξε καμία παραβίαση του Άρθρου 3** της Σύμβασης ως προς τη λήψη μέτρων εκ μέρους των ιταλικών αρχών σχετικά με την απελευθέρωση της πρώτης προσφεύγουσας.

Δικαίωμα στην προσωπική ελευθερία και ασφάλεια (Άρθρο 5)

Čonka κατά Βελγίου

5 Φεβρουαρίου 2002

Βλέπε παρακάτω, ενότητα για την «Απαγόρευση της ομαδικής απέλασης αλλοδαπών».

Seferović κατά Ιταλίας

8 Φεβρουαρίου 2011

Η υπόθεση αυτή αφορούσε, κατά κύριο λόγο, τη νομιμότητα της προσωρινής κράτησης μιας γυναίκας από τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και με εθνοτική καταγωγή Ρομά, εν αναμονή της απέλασής της από την Ιταλία. Η απέλαση και η προηγούμενη κράτησή της διατάχθηκαν λίγες εβδομάδες αφού είχε γεννήσει (τέκνο το οποίο στη συνέχεια απεβίωσε στο νοσοκομείο) παρά το γεγονός ότι η ιταλική νομοθεσία απαγόρευε την απέλαση γυναικών για χρονικό διάστημα έξι μηνών από τον τοκετό. Η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε ότι η αναγκαστική παραμονή της στο κρατητήριο ήταν παράνομη και ότι δεν της παρασχέθηκε κανένα μέσο έννομης προστασίας βάσει της ιταλικής νομοθεσίας.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 5 παράγραφος 1 (στ) και του Άρθρου 5 παράγραφος 5** (δικαίωμα στην προσωπική ελευθερία και ασφάλεια) της Σύμβασης. Αναφορικά με την ισχυριζόμενη παράνομη κράτηση της προσφεύγουσας, έκρινε ότι οι ιταλικές αρχές, οι οποίες είχαν λάβει γνώση του τοκετού, δε νομιμοποιούνταν να θέσουν υπό κράτηση την προσφεύγουσα. Επιπροσθέτως, όσον αφορούσε την

προβαλλόμενη έλλειψη μέσων έννομης προστασίας κατά της παράνομης κράτησης, το Δικαστήριο αρκέστηκε στην παρατήρηση ότι η ιταλική νομοθεσία, δεν περιλάμβανε διάταξη, η οποία να παρέχει στην προσφεύγουσα το δικαίωμα να κάνει αίτηση στις εθνικές αρχές για αποζημίωση, λόγω της παράνομης κράτησής της.

Δικαίωμα σε δίκαιη δίκη (Άρθρο 6)

Κ.Η. και Άλλοι κατά Σλοβακίας (αριθ. 32881/04)

28 Απριλίου 2009

Βλέπε παρακάτω, ενότητα για το «Δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής και της κατοικίας».

Paraskeva Todorova κατά Βουλγαρίας

25 Μαρτίου 2010

Η προσφεύγουσα είναι μέλος της κοινότητας των Ρομά. Καταδικάστηκε από περιφερειακό δικαστήριο (district court) σε τρία χρόνια φυλάκισης για απάτη, χωρίς αναστολή. Άσκησε έφεση σε ανώτερα δικαστήρια χωρίς επιτυχία. Η προσφεύγουσα κατήγγειλε ότι υπέστη διακριτική μεταχείριση, με βάση την ιδιότητά της ως μέλους της μειονότητας των Ρομά, συνεπεία της αιτιολογίας που αναφέρεται στην άρνηση των εθνικών δικαστηρίων να αναστείλουν την καταδίκη της σε φυλάκιση. Υποστήριξε επίσης, ότι τα βουλγαρικά δικαστήρια δεν ήταν αμερόληπτα, καθώς είχαν λάβει υπόψη την εθνοτική καταγωγή της κατά τον καθορισμό της ποινής της.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) **σε συνδυασμό με το Άρθρο 6 παράγραφος 1** (δικαίωμα σε δίκαιη δίκη) της Σύμβασης. Διαπίστωσε ότι η προσφεύγουσα είχε υποστεί διαφορετική μεταχείριση λόγω της εθνοτικής της καταγωγής, λόγω της ασάφειας του σκεπτικού της απόφασης των εθνικών δικαστηρίων, να επιβάλουν άμεση φυλάκιση. Δεν υπήρχαν αντικειμενικές συνθήκες, ικανές να αιτιολογούν τη λήψη σχετικής απόφασης. Το Δικαστήριο τόνισε σε αυτό το πλαίσιο, τη σοβαρότητα των καταγγελλόμενων περιστατικών και επισήμανε ότι η εξάλειψη του ρατσισμού αποτελούσε προτεραιότητα στις πολυπολιτισμικές κοινωνίες της Ευρώπης, καθώς και ότι η ισότητα των πολιτών ενώπιον του νόμου, κατοχυρωνόταν στην εθνική νομοθεσία της Βουλγαρίας.

Negrea και Άλλοι κατά Ρουμανίας

24 Ιουλίου 2018

Η υπόθεση αυτή αφορούσε, μεταξύ άλλων, ισχυρισμούς για έμμεσες διακρίσεις με βάση την καταγωγή από την εθνοτική ομάδα των Ρομά, ως προς το δικαίωμα λήψης οικογενειακού επιδόματος. Οι προσφεύγοντες κατήγγειλαν επίσης τη διάρκεια της εν λόγω διαδικασίας.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 6 παράγραφος 1** (δικαίωμα δίκαιης δίκης εντός λογικής προθεσμίας) της Σύμβασης και **παραβίαση του Άρθρου 13** (δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 6 παράγραφος 1**. Κατ' αρχάς, έκρινε ότι η διαδικασία η οποία διήρκεσε επτά έτη και εννέα μήνες, μία χρονική διάρκεια η οποία δεν μπορούσε να θεωρηθεί ότι οφειλόταν στην πολυπλοκότητα της υπόθεσης ή στη συμπεριφορά των προσφευγόντων, δεν πληρούσε την προϋπόθεση της «λογικής προθεσμίας». Ωστόσο, επισήμανε ότι ο φάκελος της υπόθεσης δεν περιλάμβανε απτά στοιχεία που να αποδεικνύουν, ότι τα δικαιώματα των μελών της εθνοτικής ομάδας Ρομά, είχαν πληγεί περισσότερο από τα δικαιώματα άλλων προσώπων και έκρινε ότι δεν υπήρξε διακριτική μεταχείριση εκ μέρους των αρχών. Τέλος, επισήμανε ότι κατά το εν λόγω χρονικό διάστημα, η Ρουμανία δεν διέθετε κανένα αποτελεσματικό ένδικο μέσο, για υποβολή καταγγελίας σχετικά με την υπερβολική διάρκεια των διαδικασιών. Το Δικαστήριο έκρινε, εντούτοις, ότι η καταγγελία για δυσμενή διάκριση εις βάρος των ατόμων που ανήκουν στην εθνοτική ομάδα Ρομά ως προς την άσκηση του δικαιώματός τους σε επιδόματα κοινωνικής πρόνοιας στην παρούσα υπόθεση ήταν αβάσιμη και έπρεπε να **απορριφθεί**.

Βλέπε επίσης:

Hysenaj κατά Αλβανίας

27 Σεπτεμβρίου 2022 (απόφαση επί του παραδεκτού)

Δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής (Άρθρο 8)

Πρόσβαση σε ιατρικά αρχεία

Κ.Η. και Άλλοι κατά Σλοβακίας (αριθ. 32881/04)

28 Απριλίου 2009

Προσφεύγουσες είναι οκτώ γυναίκες καταγωγής Ρομά, οι οποίες νοσηλεύτηκαν στα γυναικολογικά και μαιευτικά τμήματα δύο νοσοκομείων στην ανατολική Σλοβακία, κατά τη διάρκεια της κύησης και του τοκετού τους. Παρά τις συνεχιζόμενες προσπάθειες σύλληψης, καμία εκ των προσφευγουσών δεν έχει μείνει έγκυος μετά την παραμονή τους στα νοσοκομεία, όπου υποβλήθηκαν σε καισαρική τομή κατά τον τοκετό. Οι προσφεύγουσες υποπτεύθηκαν ότι ο λόγος της αδυναμίας τεκνοποίησης τους μπορεί να έγκειται στο ότι υπεβλήθησαν σε στέρωση χωρίς τη γνώση ή συγκατάθεσή τους κατά τη διάρκεια της επέμβασης.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 8** (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής) της Σύμβασης, λόγω του ότι δεν επετράπη στις προσφεύγουσες να βγάλουν φωτοαντίγραφα των ιατρικών τους αρχείων. Διαπίστωσε επίσης ότι υπήρξε παραβίαση **του Άρθρου 6 παρ. 1** (πρόσβαση στο δικαστήριο) της Σύμβασης, καθώς οι προσφεύγουσες και οι δικηγόροι τους στερήθηκαν τη δυνατότητα πρόσβασης σε φωτοαντίγραφα των ιατρικών τους αρχείων, με συνέπεια τον περιορισμό της αποτελεσματικής τους πρόσβασης στο δικαστήριο. Τέλος, το Δικαστήριο έκρινε ότι **δεν υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 13** (δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 8**, καθώς το Άρθρο 13 δεν εγγυάται την παροχή ενδίκου μέσου για την αμφισβήτηση αυτής καθ' εαυτής της νομοθεσίας.

Απαγόρευση της επαιτείας

Lăcătuș v. Ελλάδα

19 Ιανουαρίου 2021

Η παρούσα υπόθεση αφορούσε την καταδίκη της προσφεύγουσας, Ρουμάνας υπηκόου και μέλους της κοινότητας Ρομά, σε καταβολή προστίμου 500 ελβετικών φράγκων (περίπου 464 ευρώ) για επαιτεία σε δημόσιο χώρο στη Γενεύη, καθώς και την προφυλάκισή της σε κρατητήριο για διάστημα πέντε ημερών, λόγω μη καταβολής του εν λόγω προστίμου. Η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε ειδικότερα ότι η απαγόρευση της επαιτείας σε δημόσιους χώρους συνιστούσε απαράδεκτη παρέμβαση στην ιδιωτική της ζωή, καθώς της είχε στερήσει τα μέσα διαβίωσής της.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 8** (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής) της Σύμβασης, διαπιστώνοντας ότι η επιβληθείσα ποινή συνιστούσε προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας της προσφεύγουσας και έθιγε την ίδια την υπόσταση των δικαιωμάτων που προστατεύονται από το Άρθρο 8, και ότι το Κράτος είχε συνεπώς υπερβεί το περιθώριο εκτίμησής του στην παρούσα υπόθεση. Το Δικαστήριο παρατήρησε ειδικότερα ότι η προσφεύγουσα, η οποία ήταν αναλφάβητη και προερχόταν από εξαιρετικά φτωχή οικογένεια, δεν εργάζονταν και δεν λάμβανε κοινωνικές παροχές. Η επαιτεία για εκείνη αποτελούσε το μέσο επιβίωσής της. Βρισκόμενη σε μια σαφώς ευάλωτη κατάσταση, η προσφεύγουσα είχε το εγγενές με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια δικαίωμα, να δύναται να εκθέτει την άσχημη κατάστασή της στην οποία βρισκόταν και να προσπαθήσει να καλύψει τις βασικές της ανάγκες μέσω της επαιτείας. Περαιτέρω, το Δικαστήριο εκτίμησε ότι η επιβληθείσα σε βάρος της προσφεύγουσας ποινή, δεν ήταν ανάλογη ούτε προς τον σκοπό της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος ούτε προς τον σκοπό της προστασίας των δικαιωμάτων των διερχομένων, των περιοίκων και των ιδιοκτητών καταστημάτων. Το επιχείρημα του Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου, ότι λιγότερο περιοριστικά μέτρα δεν θα είχαν επιτύχει ανάλογο αποτέλεσμα, δεν μπορούσε να θεωρηθεί αποδεκτό.

Καταστροφή καταυλισμών

Pastrama κατά Ουκρανίας

1 Απριλίου 2021 (απόφαση της Επιτροπής)

Η προσφεύγουσα της εν λόγω υπόθεσης ισχυρίστηκε ειδικότερα, ότι κρατικοί παράγοντες

Θεματικό Δελτίο – Ρομά και Πλανόβιοι

είχαν εμπλακεί στην καταστροφή του καταυλισμού των Ρομά όπου ζούσε και ότι δεν είχε διεξαχθεί καμία ουσιαστική έρευνα επ' αυτού.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 8** (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής) της Σύμβασης, διαπιστώνοντας ότι οι ουκρανικές αρχές δεν αντιμετώπισαν όπως όφειλαν το περιστατικό, διεξάγοντας ανάλογη έρευνα, βάσει της θετικής υποχρέωσής τους να διασφαλίσουν τον ουσιαστικό σεβασμό της ιδιωτικής ζωής της προσφεύγουσας. Ωστόσο, εκτίμησε ότι το ελάχιστο επίπεδο σοβαρότητας που απαιτείται προκειμένου το ζήτημα να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Άρθρου 3 (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης, δεν είχε επιτευχθεί. Αναλόγως, κήρυξε **τις καταγγελίες της προσφεύγουσας βάσει του Άρθρου 3 απαράδεκτες** ως προδήλως αβάσιμες.

Δηλώσεις ή δημοσιεύσεις που εισάγουν διακρίσεις

Aksu κατά Τουρκίας

15 Μαρτίου 2012 (Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης)

Ο προσφεύγων, ο οποίος έχει καταγωγή Ρομά, ισχυρίστηκε ότι τρεις κρατικά χρηματοδοτούμενες δημοσιεύσεις (ένα σύγγραμμα σχετικό με τους Ρομά και δύο λεξικά) περιείχαν σχόλια και εκφράσεις που αποτύπωναν εχθρικά προς τους Ρομά αισθήματα.

Το Δικαστήριο επανέλαβε ότι η έννοια της διάκρισης σύμφωνα με το Άρθρο 14 (απαγόρευση των διακρίσεων) πρέπει να θεωρείται διαφορετική μεταχείριση σχετικά όμοιων καταστάσεων, χωρίς αντικειμενική ή εύλογη αιτιολόγηση. Ωστόσο, ο προσφεύγων δεν είχε στοιχειοθετήσει την υπόθεση ότι οι δημοσιεύσεις είχαν την πρόθεση ή το αποτέλεσμα δυσμενούς διάκρισης. Η υπόθεση του προσφεύγοντος δεν αφορούσε επομένως διαφορετική μεταχείριση και το Δικαστήριο αποφάσισε να εξετάσει την υπόθεση μόνο βάσει του άρθρου 8 (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής) της σύμβασης. Στην υπόθεση του προσφεύγοντος, το Δικαστήριο έκρινε ότι **δεν υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 8**, διαπιστώνοντας ότι ούτε το σύγγραμμα ούτε τα λεξικά ήταν προσβλητικά για τους Ρομά. Διαπίστωσε ειδικότερα ότι οι τουρκικές αρχές είχαν λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για να συμμορφωθούν προς την υποχρέωσή τους να προστατέψουν το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του προσφεύγοντος ως μέλους της κοινότητας των Ρομά δυνάμει του Άρθρου 8. Ωστόσο, ανέφερε ότι για τον δεύτερο ορισμό του λήμματος «γύφτος» – ήτοι «φιλάργυρος» – ο οποίος δινόταν στα λεξικά, θα έπρεπε να αναφέρεται ότι έχει υποτιμητική ή προσβλητική και όχι μεταφορική έννοια.

Βλέπε επίσης:

Budinova και Charpazov κατά Βουλγαρίας

16 Φεβρουαρίου 2021

Επιθεώρηση οικίας

L.F. κατά Ουγγαρίας (αριθ. 621/14)

19 Μαΐου 2022

Η παρούσα υπόθεση αφορούσε τη διενέργεια επιθεώρησης της οικίας του προσφεύγοντος - η οποία εκ των υστέρων κρίθηκε αναγκαία για την επιβεβαίωση της συμμόρφωσης με τους κανονισμούς δομικής κατασκευής και για τη χορήγηση ή/και την επανεξέταση χορήγησης στεγαστικών επιδομάτων - το 2011 από αντιπροσωπεία του γραφείου του τοπικού δημάρχου. Η επιθεώρηση πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο εφαρμογής ενός νέου κοινωνικού προγράμματος και εν μέσω αυξημένων εντάσεων μεταξύ Ρομά και μη Ρομά κατοίκων. Ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι δεν υπήρχε κανένα νομικό έρεισμα που να επιτρέπει στον δήμαρχο και τους συνεργάτες του, να εισέλθουν στο σπίτι του και ότι η έρευνα που πραγματοποίησαν οι αρχές σχετικά με τις καταγγελίες του ήταν αναποτελεσματική. Ισχυρίστηκε επίσης ότι ο στόχος της επιθεώρησης ήταν να τον παρενοχλήσει λόγω της Ρομά εθνοτικής καταγωγής του και ότι οι ανακριτικές αρχές δεν είχαν ενεργήσει ως όφειλαν για την εξέταση ρατσιστικού κινήτρου, πίσω από το περιστατικό.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 8** (δικαίωμα σεβασμού της κατοικίας) της Σύμβασης στην παρούσα υπόθεση, διαπιστώνοντας ότι οι λόγοι που επικαλέστηκε το γραφείο του δημάρχου για την επιθεώρηση, δεν είχαν νομικό έρεισμα.

Επισήμανε, ειδικότερα, ότι οι κανονισμοί δομικής κατασκευής δεν τύγχαναν εφαρμογής στην παρούσα υπόθεση και ότι η αναφορά ενός διατάγματος σχετικά με τα επιδόματα στέγασης δεν μπορούσε να ληφθεί υπόψη, διότι δεν εκκρεμούσε καμία επίσημη σχετική διαδικασία, η οποία θα επέτρεπε στις αρχές να εισέλθουν στην οικία του προσφεύγοντος. Από την άλλη πλευρά, το Δικαστήριο κήρυξε **απαράδεκτη**, λόγω μη εξάντλησης των εθνικών μέσων προσφυγής, την καταγγελία του προσφεύγοντος βάσει των διατάξεων του **Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Άρθρου 8**, σημειώνοντας ότι ο προσφεύγων δεν επανέλαβε το επιχειρήματά του, ότι η επιθεώρηση διενεργήθηκε επί τη βάση ρατσιστικής διάστασης, κατά την τελευταία διαδικασία που αφορούσε την υπόθεσή του.

Ανάθεση επιμέλειας τέκνων στην πρόνοια και δικαιώματα επικοινωνίας μαζί τους

Barnea και Caldararu κατά Ιταλίας

22 Ιουνίου 2017

Η υπόθεση αυτή αφορούσε την απομάκρυνση ενός κοριτσιού ηλικίας 28 μηνών από τη βιολογική της οικογένεια – Ρουμάνοι υπήκοοι οι οποίοι είχαν φτάσει στην Ιταλία το 2007 και είχαν εγκατασταθεί σε καταυλισμό Ρομά – για χρονικό διάστημα επτά ετών και την ανάθεσή της σε ανάδοχη οικογένεια με σκοπό την υιοθεσία της. Η προσφεύγουσα οικογένεια κατήγγειλε ειδικότερα την απομάκρυνση του τέκνου της και την ανάθεσή του στην πρόνοια, από τις ιταλικές αρχές το 2009, την αδυναμία των κοινωνικών υπηρεσιών να εκτελέσουν την εκδοθείσα το 2012 απόφαση του Εφετείου, με την οποία διατάχθηκαν η λειτουργία προγράμματος με σκοπό τη σταδιακή επανένωση του τέκνου με τη βιολογική του οικογένεια, η ανάθεση του τέκνου σε ανάδοχη οικογένεια, καθώς και ο περιορισμός του αριθμού των συναντήσεων ανάμεσα στο τέκνο και τα μέλη της βιολογικής του οικογένειας.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 8** (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής) της Σύμβασης, διαπιστώνοντας ότι οι ιταλικές αρχές δεν είχαν καταβάλει κατάλληλες και επαρκείς προσπάθειες προκειμένου να εξασφαλίσουν το δικαίωμα των προσφευγόντων να ζήσουν με το τέκνο τους, για το διάστημα μεταξύ Ιουνίου 2009 και Νοεμβρίου 2016. Το Δικαστήριο έκρινε αρχικά, ότι οι προβληθέντες από το αρμόδιο εθνικό δικαστήριο λόγοι για τους οποίους αρνήθηκε να επιστραφεί το τέκνο στην οικογένειά του και το δήλωσε διαθέσιμο προς υιοθεσία δε συνιστούσαν «πολύ εξαιρετικές» περιστάσεις, οι οποίες θα δικαιολογούσαν τη διακοπή των οικογενειακών σχέσεων. Δευτερευόντως, το Δικαστήριο έκρινε ότι ιταλικές αρχές είχαν εκτελέσει εσφαλμένα την εκδοθείσα το 2012 απόφαση του Εφετείου, η οποία προέβλεπε την επιστροφή του παιδιού στη βιολογική του οικογένεια. Ως εκ τούτου, η παρέλευση του εν λόγω χρονικού διαστήματος – συνεπεία της αδράνειας των κοινωνικών υπηρεσιών ως προς τη λειτουργία προγράμματος για την επανένωση της οικογένειας – και οι προβληθέντες από το δικαστήριο ανηλίκων (children's court) λόγοι για την παράταση της προσωρινής ανάθεσης επιμέλειας του τέκνου στην πρόνοια, υπήρξαν καθοριστικοί παράγοντες οι οποίοι παρεμπόδισαν την επανένωση των προσφευγόντων με το τέκνο τους, η οποία θα έπρεπε να είχε πραγματοποιηθεί το 2012.

Achim κατά Ρουμανίας

24 Οκτωβρίου 2017

Η υπόθεση αυτή αφορούσε την ανάθεση επιμέλειας στην πρόνοια των επτά τέκνων των προσφευγόντων – Ρουμάνοι υπήκοοι, μέλη της εθνοτικής ομάδας Ρομά – με την αιτιολογία ότι το ζευγάρι δεν πληρούσε τα γονεϊκά του καθήκοντα και υποχρεώσεις. Οι προσφεύγοντες κατήγγειλαν, πρώτον, την ανάθεση επιμέλειας στην πρόνοια των τέκνων τους στην πρόνοια, την οποία έκριναν αδικαιολόγητη και δεύτερον, την απόρριψη από το εφετείο του αιτήματός τους για επιστροφή των τέκνων τους.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **δεν υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 8** (δικαίωμα στην οικογενειακή και ιδιωτική ζωή) της Σύμβασης. Διαπίστωσε ειδικότερα, ότι η προσωρινή ανάθεση επιμέλειας των τέκνων στην πρόνοια, αποφασίστηκε επί τη βάσει συναφών και επαρκών λόγων και ότι οι αρχές ενήργησαν προσπαθώντας να διασφαλίσουν τα συμφέροντά των τέκνων, επιδιώκοντας παράλληλα την επίτευξη δίκαιης ισορροπίας μεταξύ των δικαιωμάτων των προσφευγόντων και των δικαιωμάτων των τέκνων τους. Στην παρούσα υπόθεση, οι αποφάσεις των εθνικών δικαστηρίων βασίστηκαν τόσο στις

υλικές στερήσεις της οικογένειας όσο και στην παραμέληση εκ μέρους των γονέων της κατάστασης υγείας και της εκπαιδευτικής και κοινωνικής ανάπτυξης των τέκνων τους. Η στάση την οποία υιοθέτησαν οι αρχές υπήρξε εποικοδομητική, καθώς παρείχαν συμβουλές στους γονείς σχετικά με τις ενέργειες στις οποίες έπρεπε να προβούν, προκειμένου να βελτιώσουν την οικονομική τους κατάσταση και τις γονεϊκές τους δεξιότητες. Η απομάκρυνση των τέκνων υπήρξε προσωρινή και οι αρχές είχαν προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες ώστε να διευκολυνθεί η επιστροφή τους στους γονείς τους, μόλις οι τελευταίοι είχαν υιοθετήσει μια συνεργατική στάση και η κατάστασή τους είχε βελτιωθεί.

Jansen κατά Νορβηγίας

6 Σεπτεμβρίου 2018

Η προσφεύγουσα, νορβηγίδα υπήκοος καταγωγής Ρομά, κατήγγειλε ότι της απαγορεύτηκε η προσωπική επικοινωνία με την κόρη της, της οποίας η επιμέλεια είχε ανατεθεί στην πρόνοια και φιλοξενούνταν σε ανάδοχη οικογένεια. Οι περιορισμοί που επιβλήθηκαν από τα νορβηγικά δικαστήρια ως προς την επαφή με το παιδί, αφορούσαν κυρίως τον κίνδυνο απαγωγής του από την οικογένεια της προσφεύγουσας, γεγονός που θα επηρέαζε αρνητικά το παιδί, καθώς και την πιθανότητα να αποκαλυφθεί η μυστική διεύθυνση της ανάδοχης οικογένειας.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 8** (δικαίωμα σεβασμού της οικογενειακής ζωής) της Σύμβασης, διαπιστώνοντας ότι οι πιθανές αρνητικές μακροπρόθεσμες συνέπειες για το παιδί από την απώλεια της επαφής με τη μητέρα του καθώς και η θετική υποχρέωση λήψης μέτρων προς διευκόλυνση της οικογενειακής επανένωσης εντός του συντομότερου δυνατού χρονικού διαστήματος, δεν είχαν επαρκώς σταθμιστεί. Ειδικότερα επισήμανε ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, ήταν επιτακτική ανάγκη να εξεταστούν οι μακροπρόθεσμες επιπτώσεις που μπορεί να έχει ο μόνιμος χωρισμός ενός παιδιού από τη φυσική του μητέρα. Πολλώ δε μάλλον, όταν ο αποχωρισμός του παιδιού από τη μητέρα του θα μπορούσε επιπροσθέτως, να οδηγήσει στην αποξένωσή του από την ταυτότητά των Ρομά.

Terna κατά Ιταλίας

14 Ιανουαρίου 2021

Η προσφεύγουσα στην παρούσα υπόθεση κατήγγειλε την απομάκρυνση και την ανάθεση επιμέλειας στην πρόνοια της εγγονής της (η οποία διέμενε μαζί της από τη γέννησή της) και την αδυναμία της να ασκήσει το δικαίωμα επικοινωνίας που της είχαν χορηγήσει τα εθνικά δικαστήρια. Θεώρησε ότι η εν λόγω κατάσταση οφειλόταν στον στιγματισμό της οικογένειας του παιδιού και συνδεόταν με την καταγωγή του ως Ρομά.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 8** (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής) της Σύμβασης, διαπιστώνοντας ότι εκ μέρους των εθνικών αρχών, δεν καταβλήθηκαν οι δέουσες και επαρκείς προσπάθειες, ώστε να διασφαλιστεί ο σεβασμός των δικαιωμάτων επικοινωνίας της προσφεύγουσας και ότι υπήρξε παραβίαση του δικαιώματος της προσφεύγουσας για σεβασμό της οικογενειακής της ζωής. Ειδικότερα επισήμανε ότι η προσφεύγουσα προσπαθούσε συνεχώς να έχει επαφή με το παιδί, από τη στιγμή που είχε τοποθετηθεί σε κέντρο φιλοξενίας παιδιών το 2016, και παρά την έκδοση σειράς δικαστικών αποφάσεων δεν είχε καταφέρει να ασκήσει το δικαίωμα επικοινωνίας με το παιδί. Το Δικαστήριο εκτίμησε ότι, μολονότι τα νομικά μέσα που παρείχε η νομοθεσία της Ιταλίας είχαν επαρκείς προδιαγραφές για να μπορέσει το κράτος να εκπληρώσει τις θετικές του υποχρεώσεις βάσει του Άρθρου 8 της Σύμβασης, οι αρχές επέτρεψαν για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα να επικρατήσει μια de facto κατάσταση αντίθετη προς τις αποφάσεις των δικαστηρίων, αγνοώντας τις μακροπρόθεσμες συνέπειες που ενδέχεται να έχει ο μόνιμος αποχωρισμός του παιδιού από το πρόσωπο που ήταν υπεύθυνο για τη φροντίδα του, δηλαδή την προσφεύγουσα. Το Δικαστήριο εκτίμησε επίσης, ότι οι καθυστερήσεις που σημειώθηκαν ως προς τη ρύθμιση του δικαιώματος επικοινωνίας της προσφεύγουσας, καταδεικνύουν ένα συστηματικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η χώρα. Ωστόσο, στην παρούσα υπόθεση, τα εθνικά δικαστήρια δεν είχαν επικαλεστεί σε κανένα στάδιο το σκεπτικό που συνδέεται με την εθνοτική καταγωγή του παιδιού και της οικογένειάς του, για να αιτιολογήσουν τη μεταφορά του σε δομή κλειστής φιλοξενίας. Προς τούτο, οι λόγοι που προβλήθηκαν αφορούσαν το γεγονός ότι ήταν προς το βέλτιστο συμφέρον του κοριτσιού να απομακρυνθεί από ένα περιβάλλον, στο οποίο είχε τιμωρηθεί σκληρά από πολλές απόψεις, καθώς και λόγω της αδυναμίας της προσφεύγουσας να ασκήσει οποιονδήποτε γονικό ρόλο. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο έκρινε ότι δεν υπήρξε **καμία παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων)

της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 8.**

Παράνομη υποβολή σε στέρωση και προθεσμία διεκδίκησης αποζημίωσης

Maděroná κατά Τσεχικής Δημοκρατίας

8 Ιουνίου 2021 (απόφαση επί του παραδεκτού)

Η παρούσα υπόθεση αφορά την υποβολή της προσφεύγουσας σε στέρωση το 1982 και την αξίωσή της για αποζημίωση, η οποία απορρίφθηκε λόγω παραγραφής. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα υποστήριξε ότι το δικαίωμά της στον σεβασμό της οικογενειακής της ζωής δεν είχε τύχει αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας. Το Δικαστήριο κήρυξε την προσφυγή **απαράδεκτη**, ως προδήλως αβάσιμη. Διαπίστωσε, ειδικότερα, ότι στην παρούσα υπόθεση δεν υπήρχε καμία ένδειξη ότι το εναγόμενο κράτος δεν είχε εκπληρώσει τις θετικές του υποχρεώσεις βάσει του Άρθρου 8 (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής) της Σύμβασης.

Λεκτική κακοποίηση και απειλές

R.B. κατά Ουγγαρίας (αριθ. 64602/12)

12 Απριλίου 2016

Η υπόθεση αυτή αφορούσε την καταγγελία μιας γυναίκας με καταγωγή Ρομά, για τις ρατσιστικές προσβολές και απειλές που δέχτηκε κατά τη διάρκεια πορείας κατά των Ρομά και για την αδυναμία των αρχών περί έρευνας σχετικά με τη ρατσιστική λεκτική κακοποίηση.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 8** (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής) της Σύμβασης λόγω της ανεπαρκούς έρευνας σχετικά με τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας για φυλετικά υποκινούμενη λεκτική κακοποίηση. Θεώρησε ειδικότερα, δεδομένου ότι οι εν λόγω προσβολές και πράξεις είχαν λάβει χώρα κατά τη διάρκεια διαδήλωσης κατά των Ρομά και προέρχονταν από μέλος μιας ακροδεξιάς ομάδας τιμωρών, ότι η έρευνα των αρχών θα έπρεπε να διεξαχθεί εντός του συγκεκριμένου πλαισίου. Ωστόσο, δεν προέβησαν σε όλα τα εύλογα ενέργειες ώστε να τεκμηριώσουν την ύπαρξη ρατσιστικών κινήτρων. Παράλληλα, το Δικαστήριο κήρυξε **απαράδεκτη** την καταγγελία δυνάμει του **Άρθρου 8**, αναφορικά με την αδράνεια των αρχών κατά τη διάρκεια των συγκεντρώσεων ως προδήλως αβάσιμη, καθώς αποφάνθηκε ότι δεν υπήρχαν ενδείξεις ανατιολόγητης αντίδρασης της αστυνομίας στις διαδηλώσεις. Επιπλέον, το Δικαστήριο κήρυξε **απαράδεκτη** την καταγγελία της προσφεύγουσας δυνάμει του **Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης **είτε αυτοτελώς είτε σε συνδυασμό με το Άρθρο 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) ως προδήλως αβάσιμη. Η αστυνομία παρακολουθούσε συνεχώς τις ακροδεξιές ομάδες, οι οποίες βρίσκονταν στη γειτονιά της επί αρκετές ημέρες. Καμία σωματική αντιπαράθεση δεν έλαβε χώρα μεταξύ των κατοίκων Ρομά και των διαδηλωτών. Οι δηλώσεις και οι πράξεις ενός εκ των διαδηλωτών, αν και εισήγαγαν σαφώς δυσμενείς διακρίσεις κι έλαβαν χώρα στο πλαίσιο πορειών με διαστάσεις μισαλλοδοξίας, ωστόσο δεν ήταν αρκετά σοβαρές ώστε να προκαλέσουν αισθήματα φόβου, αγωνίας και κατωτερότητας στον βαθμό ο οποίος απαιτείται προκειμένου μια καταγγελία να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Άρθρου 3.

Király και Dömötör κατά Ουγγαρίας

17 Ιανουαρίου 2017

Αυτή η υπόθεση αφορούσε μια διαδήλωση κατά των Ρομά. Οι προσφεύγοντες – Ρομά αμφότεροι – ισχυρίστηκαν ότι η αστυνομία δεν τους προστάτεψε από πράξεις ρατσιστικής κακοποίησης κατά τη διάρκεια της διαδήλωσης ούτε διεξήγαγε δεόντως έρευνα σχετικά με το περιστατικό.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 8** (δικαίωμα στην οικογενειακή και ιδιωτική ζωή) της Σύμβασης. Διαπίστωσε ειδικότερα ότι οι έρευνες των ουγγρικών αρχών για το περιστατικό ήταν περιορισμένες. Συγκεκριμένα, μία από τις έρευνες – σχετικά με τις ομιλίες που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της διαδήλωσης – δεν είχε λάβει υπόψη το συγκεκριμένο πλαίσιο της κακοποίησης και μία άλλη – η οποία αφορούσε το αδίκημα της άσκησης βίας κατά ομάδας προσώπων – κινήθηκε σε αργούς ρυθμούς και περιορίστηκε σε πράξεις σωματικής βίας. Κατά συνέπεια,

οι έρευνες δεν στοιχειοθετούσαν τον αληθή και περίπλοκο χαρακτήρα των γεγονότων. Ως σωρευτικό αποτέλεσμα των παραλείψεων αυτών, μια σαφώς ρατσιστική διαδήλωση, με σποραδικές πράξεις βίας, είχε παραμείνει επί της ουσίας, άνευ νομικών συνεπειών. Πράγματι, δεν είχε παρασχεθεί επαρκής προστασία της ψυχικής ακεραιότητας των προσφευγόντων, ενάντια σε πράξεις που συνιστούσαν τουλάχιστον οργανωμένο εκφοβισμό κατά της κοινότητας των Ρομά, μέσω μιας παραστρατιωτικής πομπής, λεκτικών απειλών και εξαγγελία λόγων που προωθούσαν μια πολιτική φυλετικού διαχωρισμού. Το Δικαστήριο εξέφρασε την ανησυχία ότι κάτι τέτοιο θα μπορούσε να εκληφθεί από το κοινό, ως νομιμοποίηση ή//και ανοχή τέτοιων συμπεριφορών.

Τρόπος ζωής, αναγκαστικές εξώσεις και εναλλακτική στέγαση

Buckley κατά Ηνωμένου Βασιλείου

25 Σεπτεμβρίου 1996

Η προσφεύγουσα υποστήριξε ότι η παρεμπόδιση της να ζήσει σε τροχόσπιτα, σε γη που της ανήκε, με την οικογένειά της και να ακολουθήσει νομαδικό τρόπο ζωής, συνιστούσε, και εξακολουθούσε να συνιστά, παραβίαση του δικαιώματος σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής και κατοικίας της.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **δεν υπήρξε καμία παραβίαση του Άρθρου 8** (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής και της κατοικίας) της Σύμβασης και **καμία παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση διακρίσεων) **σε συνδυασμό με το Άρθρο 8**. Θεώρησε ότι οι αρχές είχαν σταθμίσει τα αντικρουόμενα ζητήματα και παρείχαν συναφή και επαρκή αιτιολογία σχετικά με τις αποφάσεις τους, ήτοι τη λήψη των εν λόγω μέτρων με σκοπό την διενέργεια ελέγχων πολεοδομικής σχεδίασης για θέματα οδικής ασφάλειας, προστασίας του περιβάλλοντος και δημόσιας υγείας.

Chapman κατά Ηνωμένου Βασιλείου, Coster κατά Ηνωμένου Βασιλείου, Beard κατά Ηνωμένου Βασιλείου, Lee κατά Ηνωμένου Βασιλείου και Jane Smith κατά Ηνωμένου Βασιλείου

18 Ιανουαρίου 2001 (Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης)

Οι προσφεύγοντες κατήγγειλαν ειδικότερα ότι τα μέτρα τα οποία ελήφθησαν σε βάρος τους προκειμένου να ληφθούν μέτρα πολεοδομικής σχεδίασης σχετικά με την κατάληψη της δικής τους γης, με τα τροχόσπιτά τους, συνιστούσαν παραβίαση των Άρθρων 8 (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής και της κατοικίας) και 14 (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **δεν υπήρξε καμία παραβίαση του Άρθρου 8 και καμία παραβίαση του Άρθρου 14** της Σύμβασης. Διαπίστωσε ειδικότερα ότι τα μέτρα τα οποία ελήφθησαν σε βάρος των προσφευγόντων είχαν επιβληθεί «σύμφωνα με το νόμο» και «επιδίωκαν το θεμιτό σκοπό» της προστασίας του περιβάλλοντος, καθώς η εν λόγω γη είχε καταληφθεί χωρίς πολεοδομική σχεδίαση και σε ορισμένες περιπτώσεις ανήκε στην Πράσινη Ζώνη (Green Belt) ή σε Ειδικά Προστατευόμενη περιοχή (Special Landscape area). Επιπλέον, το Δικαστήριο δεν πείστηκε ότι το Ηνωμένο Βασίλειο (ή οποιοδήποτε άλλο από τα συμβαλλόμενα κράτη της Ευρωπαϊκής Σύμβασης) υποχρεούνταν να διαθέσει στην κοινότητα των αθίγγανων επαρκή αριθμό κατάλληλα εξοπλισμένων χώρων, καθώς το Άρθρο 8 δεν προβλέπει το δικαίωμα παροχής κατοικίας.

Connors κατά Ηνωμένου Βασιλείου

27 Μαΐου 2004

Η υπόθεση αυτή αφορούσε την έξωση από τις τοπικές αρχές, του προσφεύγοντος και της οικογένειάς του από τον καταυλισμό αθίγγανων, στην περιοχή Cottingley Springs στην πόλη Leeds της Αγγλίας, όπου είχαν ζήσει μόνιμα για περίπου 13 έτη, με το επιχείρημα ότι είχαν επιδείξει ανάρμοστη συμπεριφορά και είχαν προκαλέσει σοβαρές οχλήσεις στον καταυλισμό.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του άρθρου 8** (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής και της κατοικίας) της Σύμβασης, διαπιστώνοντας ότι η συνοπτική διαδικασία έξωσης δεν πληρούσε τις απαιτούμενες διαδικαστικές εγγυήσεις, ήτοι την προϋπόθεση δέουσας αιτιολόγησης της σοβαρής παρέμβασης στα δικαιώματα του προσφεύγοντος. Το Δικαστήριο παρατήρησε ειδικότερα ότι η ευάλωτη θέση της μειονότητας των αθίγγανων, καθιστούσε απαραίτητο να ληφθούν ιδιαιτέρως υπόψη οι ανάγκες και ο διαφορετικός τρόπος ζωής τους, τόσο ως προς το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο, όσο και ως προς τη λήψη αποφάσεων στις επιμέρους περιπτώσεις. Υπ' αυτή την

έννοια, το Ηνωμένο Βασίλειο είχε θετική υποχρέωση να διευκολύνει τον τρόπο ζωής των αθίγγανων.

Yordanova και Άλλοι κατά Βουλγαρίας

24 Απριλίου 2012

Η εν λόγω υπόθεση αφορούσε το σχέδιο των βουλγαρικών αρχών, να εκδιώξουν τους Ρομά από έναν οικισμό ο οποίος βρισκόταν σε δημοτική έκταση, στην περιοχή Batalova Vodenitsa στη Σόφια.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **η εκτέλεση της απόφασης απομάκρυνσης θα συνιστούσε παραβίαση του Άρθρου 8** (δικαίωμα στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή) της Σύμβασης. Διαπίστωσε ειδικότερα ότι η απόφαση απομάκρυνσης είχε νομικό έρεισμα και είχε επανεξεταστεί στο πλαίσιο διαδικασίας λήψης αποφάσεων, χωρίς στο πλαίσιο αυτών, να έχει ζητηθεί από τις αρχές να σταθμίσουν τα διαφορετικά διακυβευόμενα συμφέροντα.

Winterstein και Άλλοι κατά Γαλλίας

17 Οκτωβρίου 2013

Η υπόθεση αυτή αφορούσε τη διαδικασία έξωσης η οποία κινήθηκε σε βάρος διαφόρων οικογενειών πλανόβιων, οι οποίες ζούσαν στο ίδιο μέρος επί σειρά ετών. Τα εθνικά δικαστήρια εξέδωσαν αποφάσεις για την έξωση των οικογενειών επί ποινή κυρώσεων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης. Παρόλο που οι αποφάσεις δεν εκτελέστηκαν, πολλές οικογένειες μεταφέρθηκαν αλλού. Μόνο σε τέσσερις οικογένειες παρασχέθηκε εναλλακτικά, κοινωνική στέγαση. Δεν δημιουργήθηκαν οι αποκαλούμενοι οικογενειακοί χώροι όπου θα στεγάζονταν οι υπόλοιπες οικογένειες. Οι προσφεύγοντες κατήγγειλαν ειδικότερα, ότι η απόφαση διαταγής εκκένωσης της γης στην οποία ζούσαν επί σειρά πολλών ετών, συνιστούσε παραβίαση του δικαιώματος σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής και της κατοικίας τους.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 8** (δικαίωμα στην οικογενειακή και ιδιωτική ζωή) της Σύμβασης. Επισήμανε ειδικότερα, ότι τα δικαστήρια, παρόλο που αναγνώρισαν επί της υπόθεσης την έλλειψη επειγόντος χαρακτήρα και οποιασδήποτε προδήλως παράνομης όχλησης, δεν έλαβαν υπόψη το μεγάλο χρονικό διάστημα για το οποίο είχαν εγκατασταθεί οι προσφεύγοντες, την ανοχή της κατάστασης από τις δημοτικές αρχές, το δικαίωμα στη στέγαση, τις διατάξεις των Άρθρων 3 και 8 της Σύμβασης και τη νομολογία του Δικαστηρίου. Το Δικαστήριο τόνισε συναφώς, ότι πλήθος νομοθετικών κειμένων της διεθνούς κοινότητας και του Συμβουλίου της Ευρώπης, έχει υπογραμμίσει την ανάγκη παροχής εναλλακτικής στέγασης στις περιπτώσεις αναγκαστικής έξωσης Ρομά ή πλανόβιων. Οι εθνικές αρχές όφειλαν να λάβουν υπόψη το γεγονός ότι οι εν λόγω προσφεύγοντες ανήκαν σε μια ευπαθή μειονοτική ομάδα, κάτι που συνεπαγόταν την απόδοση ιδιαίτερης προσοχής στις ανάγκες και στον διαφορετικό τρόπο ζωής τους, όταν επρόκειτο για εξεύρεση λύσεων σχετικά με την παράνομη κατάληψη γης ή τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την πιθανή εξεύρεση εναλλακτικής στέγασης.⁵

Bagdonavicius και Άλλοι κατά Ρωσίας⁶

11 Οκτωβρίου 2016

Η εν λόγω υπόθεση αφορούσε την κατεδάφιση των κατοικιών και την αναγκαστική έξωση προσώπων εθνοτικής καταγωγής Ρομά, κάτοικοι ενός χωριού της περιφέρειας Kaliningrad. Οι προσφεύγοντες ισχυρίστηκαν ειδικότερα, ότι η έξωσή τους και η κατεδάφιση των κατοικιών τους συνιστούσε παραβίαση του δικαιώματος σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής και της κατοικίας τους. Κατήγγειλαν επίσης, την παραβίαση του δικαιώματος σεβασμού της περιουσίας τους. Τέλος, ισχυρίστηκαν ότι η εξέταση ορισμένων εξ' αυτών από την αστυνομία, παρακώλυε την άσκηση του δικαιώματός τους για υποβολή ατομικής προσφυγής.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του άρθρου 8** (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής και της κατοικίας) της Σύμβασης, διαπιστώνοντας ότι οι προσφεύγοντες, κατά τη διαδικασία που αφορούσε την κατεδάφιση των κατοικιών τους, δεν επωφελήθηκαν του αναλογικού χαρακτήρα της παρεμβάσεως, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Άρθρου 8 και ότι οι εθνικές αρχές δεν προέβησαν σε ουσιαστικές συζητήσεις με τους προσφεύγοντες, σχετικά με τις πιθανές επιλογές επανεγκατάστασης βάσει των αναγκών τους και πριν την αναγκαστική έξωσή τους. Ως προς τον ισχυρισμό των προσφευγόντων ότι είχαν συμφέροντα ιδιοκτησίας επί των κατοικιών τους, το Δικαστήριο θεώρησε ότι αυτά δεν ήταν αρκετά ισχυρά και τεκμηριωμένα ώστε να συνιστούν ουσιαστικό συμφέρον και επομένως «περιουσία» υπό την έννοια του Άρθρου 1

του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Σύμβασης. Ως εκ τούτου, κήρυξε το σκέλος αυτό της προσφυγής **απαράδεκτο**. Επιπροσθέτως, σχετικά με την καταστροφή κινητής περιουσίας κατά τη διάρκεια της επιχείρησης κατεδάφισης των κατοικιών, το Δικαστήριο σημείωσε ότι οι προσφεύγοντες δεν υπέβαλαν κάποια καταγγελία ή αίτηση προς αποζημίωση στα εθνικά δικαστήρια. Ως εκ τούτου, **απέρριψε** το σκέλος αυτό της προσφυγής λόγω μη εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων. Τέλος, ενόψει των στοιχείων τα οποία προέκυπταν από τη δικογραφία, το Δικαστήριο έκρινε ότι οι ρωσικές αρχές δεν είχαν παρεμποδίσει την άσκηση του δικαιώματος ατομικής προσφυγής των προσφευγόντων. Κατά συνέπεια, έκρινε ότι η Ρωσία **δεν είχε παραβεί τις υποχρεώσεις που υπέχει από το Άρθρο 34** (ατομικές προσφυγές) της Σύμβασης.

Hudoronič και Άλλοι κατά Σλοβακίας

10 Μαρτίου 2020

Η εν λόγω υπόθεση αφορούσε καταγγελίες των προσφευγόντων, οι οποίοι είναι όλοι Σλοβένοι υπήκοοι καταγωγής Ρομά, περί ισχυριζόμενης έλλειψης πρόσβασης σε πόσιμο νερό και εγκαταστάσεις υγιεινής, λαμβάνοντας υπόψη τον τρόπο ζωής τους και το μειονοτικό τους καθεστώς.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι **δεν υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 8** (δικαίωμα στην οικογενειακή και ιδιωτική ζωή) της Σύμβασης στην περίπτωση των προσφευγόντων. Διαπίστωσε ειδικότερα ότι οι σλοβενικές αρχές είχαν προβεί στη λήψη θετικών μέτρων, τα οποία είχαν επίσης αναγνωρίσει τη μειονεκτική θέση των προσφευγόντων, προκειμένου να αποκτήσουν πρόσβαση σε κατάλληλο πόσιμο νερό. Οι κοινωνικές παροχές που παρείχε το κράτος επέτρεπαν επίσης την εγκατάσταση εναλλακτικών συστημάτων υγιεινής. Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι **δεν υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 8** και **καμία παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης **αυτοτελώς, ή σε συνδυασμό με το Άρθρο 14**.

5. Βλέπε επίσης την [απόφαση](#) περί δίκαιης ικανοποίησης στην εν λόγω υπόθεση, που εξέδωσε το Δικαστήριο στις 28 Απριλίου 2016.

6. Στις 16 Σεπτεμβρίου 2022 η Ρωσική Ομοσπονδία έπαψε να είναι Συμβαλλόμενο Μέρος της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Hirtu και Άλλοι κατά Γαλλίας

14 Μαΐου 2020

Η εν λόγω υπόθεση αφορούσε την απομάκρυνση, τον Απρίλιο του 2013, των προσφευγόντων, μιας ομάδας ατόμων, εθνοτικής καταγωγής Ρομά, από μη εγκεκριμένο καταυλισμό στον οποίο ζούσαν για έξι μήνες. Οι προσφεύγοντες κατήγγειλαν ειδικότερα, ότι υπήρξε παραβίαση του δικαιώματος για σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής και της κατοικίας τους και ισχυρίστηκαν ότι δεν είχαν στη διάθεσή τους μέσα αποτελεσματικής προσφυγής, προκειμένου να προσβάλλουν την απόφαση της βίαιης εκδίωξής τους από τον χώρο. Υποστήριξαν επίσης, ότι οι συνθήκες υπό τις οποίες πραγματοποιήθηκε η αναγκαστική εκδίωξή τους και οι επακόλουθες συνθήκες διαβίωσής τους, ισοδυναμούσαν απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του άρθρου 8** (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής και της κατοικίας) της Σύμβασης, διαπιστώνοντας ότι ο τρόπος με τον οποίο εκδιώχθηκαν οι προσφεύγοντες, συνιστούσε παραβίαση του δικαιώματος για σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής τους ζωής. Σημείωσε ειδικότερα, ότι οι αρχές είχαν κατ' αρχήν το δικαίωμα να εκδιώξουν τους προσφεύγοντες, οι οποίοι είχαν καταλάβει παράνομα δημοτική γη και δεν μπορούσαν να ισχυριστούν ότι τους είχε δημιουργηθεί δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ως προς την παραμονή τους εκεί. Ωστόσο, όσον αφορά τον τρόπο εκδίωξης των προσφευγόντων, το Δικαστήριο παρατήρησε ότι η λήψη του μέτρου αυτού, δεν βασίστηκε σε δικαστική απόφαση αλλά στη διαδικασία σύνταξης επίσημων προειδοποιητικών επιστολών, σύμφωνα με νόμο του Ιουλίου 2000. Η απόφαση εφαρμογής της διαδικασίας αυτής, επέφερε ορισμένες συνέπειες. Λόγω του μικρού χρονικού διαστήματος μεταξύ της έκδοσης της διάταξης του νομάρχη και της εφαρμογής της, δεν είχε ληφθεί υπόψη ο αντίκτυπος της εκδίωξης ή οι ιδιαιτερότητες της κατάστασης των προσφευγόντων. Επιπλέον, λόγω της διαδικασίας που είχε εφαρμοστεί, το μέσο προσφυγής που προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο είχε τεθεί σε ισχύ, μετά τη λήψη της απόφασης από τις διοικητικές αρχές και ήταν αναποτελεσματικό εν προκειμένω. Το Δικαστήριο επισήμανε επίσης, ότι οι εθνικές αρχές, των οποίων αποτελούσε καθήκον η αξιολόγηση της αναλογικότητας, όφειλαν κατά τη διενέργειά αυτής, να λάβουν υπόψη τους, τη μειονεκτούσα κοινωνική ομάδα στην οποία ανήκαν οι προσφεύγοντες και τις εξ αυτού του λόγου ιδιαίτερες ανάγκες τους. Αυτό όμως δεν είχε γίνει στην προκειμένη περίπτωση. Από την άλλη πλευρά, το Δικαστήριο έκρινε ότι **δεν υπήρξε καμία παραβίαση του Άρθρου 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης όσον αφορά τους προσφεύγοντες, διαπιστώνοντας ότι οι συνθήκες της βίαιης εκδίωξής τους και οι επακόλουθες συνθήκες διαβίωσής τους δεν ισοδυναμούσαν με απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση. Τέλος, το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 13** (δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής) της Σύμβασης, διαπιστώνοντας ότι δεν υπήρξε πρωτοβάθμιος δικαστικός έλεγχος των επιχειρημάτων των προσφευγόντων σύμφωνα με τα Άρθρα 3 και 8, είτε στο πλαίσιο διαδικασίας εκδίκασης της υπόθεσης επί της ουσίας είτε κατ' εφαρμογή της επείγουσας διαδικασίας, κατά παράβαση των απαιτήσεων του Άρθρου 13.

Faulkner κατά Ιρλανδίας και McDonagh κατά Ιρλανδίας

8 Μαρτίου 2022 (απόφαση επί του παραδεκτού)

Η υπόθεση αφορούσε την απομάκρυνση των προσφευγουσών, οι οποίες ήταν αδελφές και μέλη της κοινότητας των Πλανόβιων (Traveller community) (μιας αναγνωρισμένης εθνοτικής ομάδας στην Ιρλανδία), από μια περιοχή, παραπλεύρως του δρόμου, στην οποία ζούσαν παράνομα. Οι προσφεύγουσες κατήγγειλαν ότι οι αρχές, δεν είχαν εξετάσει την αναλογικότητα των εντολών περί εκκένωσης της περιοχής, οι οποίες συνιστούσαν παρέμβαση στα δικαιώματά τους. Περαιτέρω υποστήριξαν, ότι η εγχώρια διαδικασία είχε διεξαχθεί κατά τρόπο αδικαιολόγητα εσπευσμένο και ότι δεν είχαν εκπροσωπηθεί νόμιμα.

Το Δικαστήριο έκρινε τις αιτήσεις **απαράδεκτες**, ως προδήλως αβάσιμες, διαπιστώνοντας ότι δεν υπήρχε καμία βάση για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η δικαστική απόφαση περί εκκένωσης της εδαφικής έκτασης, ήταν δυσανάλογη ή ότι η δικαστική διαδικασία στο σύνολό της είχε καταχρηστικό χαρακτήρα.

Σημείωσε ειδικότερα, την εκπροσώπηση των προσφευγουσών από δικηγόρο ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου. Επισήμανε περαιτέρω, ότι οι προσφεύγουσες είχαν καταλάβει παράνομα την περιοχή και ότι οι διατάξεις δεν είχαν ως αποτέλεσμα να μείνουν άστεγες, καθώς το Κράτος είχε μεριμνήσει για την εξεύρεση καταλυμάτων γι' αυτές. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι ιρλανδικές αρχές είχαν ενεργήσει κατά τη διακριτική τους ευχέρεια.

Paketova και Άλλοι κατά Βουλγαρίας

4 Οκτωβρίου 2022

Οι προσφεύγοντες, μέλη διαφόρων οικογενειών εθνοτικής καταγωγής Ρομά, ζούσαν σε ένα χωριό στο δήμο Maritsa (Μαρίτσας/Έβρου), στην περιοχή Plovdiv (Φιλιππούπολη), κατά τον χρόνο που έλαβαν χώρα τα γεγονότα. Η υπόθεση αφορούσε την καταγγελία τους για την βίαιη εγκατάλειψη των οικιών τους, μετά από μια σύγκρουση στο χωριό μεταξύ ενός εκ των προσφευγόντων και ενός προσώπου, χωρίς Ρομά καταγωγή και τη συγκέντρωση θυμωμένων μελών της τοπικής πληθυσμιακής κοινότητας, που ενώθηκαν με ριζοσπαστικές εξτρεμιστικές ομάδες, φωνάζοντας συνθήματα κατά των Ρομά και απειλώντας με βία. Ισχυρίστηκαν ειδικότερα, ότι ολόκληρη η κοινότητα των Ρομά του χωριού υποβλήθηκε πράγματι σε συλλογική απέλαση, στην οποία, όπως και στα εμπόδια που τέθηκαν στη συνέχεια για την επιστροφή τους εκεί, τόσο ο δήμαρχος του χωριού όσο και η αστυνομία είχαν διαδραματίσει σημαντικό ρόλο, αρνούμενοι να τους προστατεύσουν από εκδηλώσεις εχθρότητας, με βάση τη φυλετική καταγωγή.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 8** (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής και της κατοικίας) **σε συνδυασμό με το Άρθρο 14** (απαγόρευση διακρίσεων) της Σύμβασης, διαπιστώνοντας ότι η σωρευτική επίδραση των παραλείψεων των διαφόρων αρχών, όσον αφορά τις θετικές τους υποχρεώσεις, είχε δημιουργήσει μια κατάσταση απομάκρυνσης του συνόλου των προσφευγόντων από τις οικίες τους, για την οποία δεν είχαν υπάρξει νομικές συνέπειες. Στους προσφεύγοντες δεν είχε δοθεί η δυνατότητα να απολαύσουν ειρηνικά την ιδιωτική και οικογενειακή τους ζωή και τις κατοικίες τους και δεν τους είχε παρασχεθεί η απαιτούμενη προστασία των δικαιωμάτων τους.

Συναφείς υποθέσεις:

Steneigrυ και Adam κατά Γαλλίας

22 Μαΐου 2007 (απόφαση επί του παραδεκτού)

Farkas και Άλλοι κατά Ρουμανίας

17 Ιουνίου 2014 (απόφαση επί του παραδεκτού)

Cazacliu και Άλλοι κατά Ρουμανίας

4 Απριλίου 2017 (απόφαση επί του παραδεκτού)

Dimitrova και Άλλοι κατά Βουλγαρίας

11 Ιουλίου 2017 (απόφαση επί του παραδεκτού)

Aydaronka και Άλλοι κατά Βουλγαρίας

2 Οκτωβρίου 2018 (απόφαση επί του παραδεκτού)

Bekir και Άλλοι κατά Βόρειας Μακεδονίας

24 Ιουνίου 2021 (απόφαση επί του παραδεκτού)

Caldaras και Luru κατά Γαλλίας, Ciurar και Άλλοι κατά Γαλλίας, Stefan και Άλλοι κατά Γαλλίας, Stan κατά Γαλλίας, Sisu και Άλλοι κατά Γαλλίας, και Margoi και Άλλοι κατά Γαλλίας

17 Νοεμβρίου 2022 (απόφαση επί του παραδεκτού)

Εκκρεμής προσφυγή

Caldagar και Άλλοι κατά Πολωνίας (αριθ. 6142/16)

Η αίτηση κοινοποιήθηκε στην πολωνική κυβέρνηση στις 8 Σεπτεμβρίου 2017

Η εν λόγω υπόθεση αφορά τις καταγγελίες πέντε οικογενειών Ρομά, σχετικές με την κατεδάφιση των σπιτιών τους.

Το Δικαστήριο κοινοποίησε την προσφυγή στην πολωνική κυβέρνηση και υπέβαλε ερωτήματα στους διαδίκους δυνάμει των Άρθρων 3 (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης), 8 (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής και της κατοικίας), 13 (δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής) και 14 (απαγόρευση των διακρίσεων) και 35 (προϋποθέσεις παραδεκτού) της Σύμβασης, καθώς και του Άρθρου 1 (προστασία της περιουσίας) του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Σύμβασης.

Ελευθερία έκφρασης (Άρθρο 10)

Le Pen κατά Γαλλίας

28 Φεβρουαρίου 2017 (απόφαση επί του παραδεκτού)

Η εν λόγω υπόθεση αφορούσε το πόρισμα των δικαστηρίων κατά του προσφεύγοντος σχετικά με ορισμένα σχόλια στα οποία προέβη τον Σεπτέμβριο 2012, κατά τη διάρκεια των Θερινών Μαθημάτων του Εθνικού Μετώπου (Summer School of the Front National), ενός πολιτικού κινήματος το οποίο ίδρυσε και του οποίου είναι επίτιμος πρόεδρος.

Το Δικαστήριο κήρυξε την καταγγελία την καταγγελία του προσφεύγοντος δυνάμει του Άρθρου 10 (ελευθερία έκφρασης) της Σύμβασης **απαράδεκτη** ως προδήλως αβάσιμη, διαπιστώνοντας ειδικότερα ότι η καταδίκη του για δημόσια προσβολή στρεφόμενη κατά ομάδας προσώπων εξαιτίας της προέλευσής τους από συγκεκριμένη εθνοτική κοινότητα στηριζόταν σε λυσιτελή και επαρκή αιτιολογία.

Ελευθερία του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι (Άρθρο 11)

συγκεντρώσεις και διαδηλώσεις κατά των Ρομά

Vona κατά Ουγγαρίας

9 Ιουλίου 2013

Η υπόθεση αυτή αφορούσε τη διάλυση μιας οργάνωσης λόγω των συγκεντρώσεων και των διαδηλώσεων κατά των Ρομά που διοργάνωσε το κίνημά της.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι δεν υπήρξε **καμία παραβίαση του Άρθρου 11** (ελευθερία του συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι) της Σύμβασης. Υπενθύμισε, ειδικότερα, ότι, όπως και στην περίπτωση των πολιτικών κομμάτων, το Κράτος νομιμοποιούνταν να προβεί στη λήψη προληπτικών μέτρων για την προστασία της δημοκρατίας κατά οργανώσεων, σε περίπτωση τυχόν ύπαρξης επαρκώς επαπειλούμενου κινδύνου πλήγματος στα δικαιώματα των τρίτων, ο οποίος υπονόμει τις θεμελιώδεις αξίες, επί των οποίων λειτουργεί και στηρίζεται μια κοινωνία. Εν προκειμένω, το κίνημα το οποίο δημιούργησε η οργάνωση του προσφεύγοντος είχε σαν αποτέλεσμα διαδηλώσεις οι οποίες εξέφραζαν μήνυμα φυλετικού διαχωρισμού, θυμίζοντας το ουγγρικό ναζιστικό κίνημα (Arrow Cross), είχε εκφοβιστική επίδραση στη μειονότητα των Ρομά. Πράγματι, τέτοιες παραστρατιωτικές πορείες ξεπερνούσαν την απλή έκφραση μιας ιδεολογίας που ενοχλεί ή προσβάλλει, η οποία προστατεύεται από τη Σύμβαση, δεδομένης της φυσικής παρουσίας μιας απειλητικής ομάδας οργανωμένων ακτιβιστών. Ως εκ τούτου, ο μόνος τρόπος για να εξαλειφθεί αποτελεσματικά η τιθέμενη από το κίνημα απειλή, ήταν η αφαίρεση της οργανωτικής υποστήριξης την οποία παρείχε η οργάνωση.

Απόφαση απαγόρευσης εμποροπανηγύρης Αθίγγανων-Ρομά

The Gypsy Council και Άλλοι κατά Ηνωμένου Βασιλείου

14 Μαΐου 2002 (απόφαση επί του παραδεκτού)

Πρώτη και δεύτερη προσφεύγουσα είναι οργανώσεις οι οποίες εκπροσωπούν τα

συμφέροντα της κοινότητας των Αθίγγανων-Ρομά, της οποίας μέλη είναι ο τρίτος και ο τέταρτος προσφεύγων. Στις 4 Σεπτεμβρίου 2000, κατόπιν της λήψης υπουργικής έγκρισης, το Δημοτικό Συμβούλιο εξέδωσε την εντολή απαγόρευσης. Η εμποροπανήγυρη Horsmonden Horse Fair, η οποία αποτελεί σημαντικό πολιτισμικό και κοινωνικό γεγονός για την κοινότητα των Αθίγγανων-Ρομά στο Ηνωμένο Βασίλειο, διοργανωνόταν κάθε χρόνο στο Horsmonden Village Green τα τελευταία 50 έτη. Τον Αύγουστο του 2000, το Δημοτικό Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση για το λόγο ότι η εμποροπανήγυρη θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντική διατάραξη της ζωής της κοινότητας η οποία βρισκόταν πλησίον της περιοχής όπου επρόκειτο να λάβει χώρα η εμποροπανήγυρη. Στις 4 Σεπτεμβρίου 2000, κατόπιν της λήψης υπουργικής έγκρισης, το Δημοτικό Συμβούλιο εξέδωσε την εντολή απαγόρευσης. Παρά την εντολή απαγόρευσης, η αστυνομία έδωσε τη συγκατάθεσή της για τη διεξαγωγή παρέλασης περιορισμένης εμβέλειας στο Horsmonden στις 10 Σεπτεμβρίου 2000.

Το Δικαστήριο έκρινε την προσφυγή **απαράδεκτη** (προδήλως αβάσιμη) σύμφωνα με το άρθρο 11 της Σύμβασης, διαπιστώνοντας ότι, υπό τις περιστάσεις της υπόθεσης, η απάντηση των αρχών ήταν αναλογική, επιτυγχάνοντας δίκαιη ισορροπία μεταξύ των δικαιωμάτων των προσφευγόντων και των δικαιωμάτων της κοινότητας εν γένει. Ως προς την αναγκαιότητα του μέτρου, το Δικαστήριο παρατήρησε ειδικότερα, ότι η άσκηση του δικαιώματος ελευθερίας του συνέρχεσθαι δεν είναι απόλυτη και, όσον αφορά σε μεγάλες συγκεντρώσεις, η επίδραση στην κοινότητα ως σύνολο θα πρέπει να ληφθεί νομίμως υπόψη. Στην παρούσα υπόθεση, η εμποροπανήγυρη επεκτεινόταν με το πέρασμα των ετών και το 2000 η αστυνομία είχε εντοπίσει ανησυχίες σχετικά με τη διατάραξη της τοπικής κοινότητας τις οποίες είχαν προκαλέσει, μεταξύ άλλων, ο σημαντικός όγκος επισκεπτών, η αυθαίρετη στάθμευση, η ρίψη απορριμμάτων, η υποβόσκουσα αύξηση της εγκληματικότητας και το κλείσιμο δρόμων. Εξάλλου, οι αρχές διέθεσαν έναν χώρο περίπου 20 μίλια έξω από το Horsmonden, όπου μπορούσε να συγκεντρωθεί μεγάλος αριθμός ατόμων χωρίς να προκληθεί διατάραξη. Περαιτέρω, η αστυνομία επέτρεψε να λάβει χώρα μια περιορισμένης εμβέλειας πομπή, στο Horsmonden.

Προστασία της περιουσίας (Άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Σύμβασης)

Κατεδάφιση σπιτιών και αναγκαστική έξωση

Bagdonavicius και Άλλοι κατά Ρωσίας

11 Οκτωβρίου 2016

Βλέπε ανωτέρω, ενότητα για «Δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής και της κατοικίας».

Άρνηση αναγνώρισης της εγκυρότητας γάμου Ρομά, με σκοπό τη θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης λόγω θανάτου

Muñoz Díaz κατά Ισπανίας

8 Δεκεμβρίου 2009

Η προσφεύγουσα, η οποία ήταν Ισπανίδα υπήκοος και μέλος της κοινότητας Ρομά, τέλεσε γάμο το 1971 σύμφωνα με τα έθιμα της κοινότητας των Ρομά. Ο σύζυγός της, ο οποίος ήταν επίσης Ισπανός υπήκοος και μέλος της παραπάνω κοινότητας, απεβίωσε το 2000. Η προσφεύγουσα κατέθεσε τότε αίτηση για σύνταξη επιζούσας συζύγου, η οποία απορρίφθηκε. Η προσφεύγουσα κατήγγειλε ειδικότερα την άρνηση των αρχών να της χορηγήσουν σύνταξη επιζούσας συζύγου με την αιτιολογία ότι ο γάμος της στερούνταν έννομων συνεπειών σύμφωνα με το ισπανικό δίκαιο.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 1** (προστασία της περιουσίας) **του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου**, διαπιστώνοντας ότι η στάση του ισπανικού κράτους, το οποίο παρείχε στην προσφεύγουσα και την οικογένειά της υγειονομική κάλυψη και εισέπραττε κοινωνικοασφαλιστικές εισφορές από το σύζυγό της επί 19 έτη, ήταν δυσανάλογη με την άρνηση αναγνώρισης του συναφθέντος γάμου Ρομά, όταν προέκυψε εκ μέρους της, το αίτημα χορήγησης σύνταξης επιζώντος συζύγου.

Δικαίωμα στην εκπαίδευση (Άρθρο 2 του Πρώτου Πρόσθετου

Πρωτοκόλλου της Σύμβασης) τοποθέτηση παιδιών αθίγγανων-

Ρομά σε «ειδικά» σχολεία

D.H. και Άλλοι κατά Τσεχικής Δημοκρατίας

13 Νοεμβρίου 2007 (Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης)

Η υπόθεση αφορούσε 18 παιδιά Ρομά, όλα τσέχικης υπηκοότητας, που τοποθετήθηκαν σε σχολεία για παιδιά με ειδικές ανάγκες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με νοητική ή κοινωνική αναπηρία, από το 1996 έως το 1999. Οι προσφεύγοντες ισχυρίστηκαν ότι λειτουργούσαν δύο διαφορετικά εκπαιδευτικά συστήματα και ότι ο διαχωρισμός των παιδιών με καταγωγή Ρομά και η τοποθέτησή τους σε τέτοια σχολεία – στα οποία διδασκόταν απλουστευμένη ύλη – γινόταν σχεδόν αυτόματα.

Το Δικαστήριο σημείωσε ειδικότερα, ότι κατά το επίμαχο χρονικό διάστημα, η πλειοψηφία των παιδιών που βρίσκονταν στα ειδικά σχολεία στην Τσεχία ήταν καταγωγής Ρομά. Τα παιδιά Ρομά των οποίων η ευφυΐα βρισκόταν στο μέσο όρο ή πάνω από αυτόν, συχνά τοποθετούνταν σε τέτοια σχολεία βάσει ψυχολογικών εξετάσεων, οι οποίες δεν ήταν προσαρμοσμένες για άτομα της δικής τους εθνοτικής καταγωγής. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι ο ισχύων νόμος κατά το επίμαχο χρονικό διάστημα επέφερε δυσανάλογες επιπτώσεις στα παιδιά με καταγωγή Ρομά, **κατά παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 2** (δικαίωμα στην εκπαίδευση) **του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου.**

7. Στις 16 Σεπτεμβρίου 2022 η Ρωσική Ομοσπονδία έπαψε να είναι Συμβαλλόμενο Μέρος της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Σαμπάνης και Άλλοι κατά Ελλάδα

5 Ιουνίου 2008

Η εν λόγω υπόθεση αφορούσε την αδυναμία των αρχών να παρέχουν εκπαίδευση στα τέκνα των προσφευγόντων για το σχολικό έτος 2004-2005 και την επακόλουθη τοποθέτησή τους σε ειδικά τμήματα, σε παράρτημα του κύριου κτιρίου όπου στεγαζόταν το δημοτικό σχολείο Ασπροπύργου, μέτρο το οποίο, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς των προσφευγόντων, οφειλόταν στη Ρομά καταγωγή τους.

Το Δικαστήριο σημείωσε ότι τα παιδιά Ρομά δεν αξιολογήθηκαν δεόντως, ούτε σε αρχικό στάδιο, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν έπρεπε να παρακολουθήσουν προπαρασκευαστικά τμήματα, αλλά ούτε και στη συνέχεια, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν είχαν σημειώσει επαρκή πρόοδο ώστε να συμμετάσχουν στο κυρίως σχολείο. Διαπίστωσε **παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 2** (δικαίωμα στην εκπαίδευση) **του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου** σχετικά τόσο με τη διαδικασία εγγραφής όσο και με την τοποθέτηση των παιδιών σε ειδικές τάξεις. Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 13** (δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής) της Σύμβασης, διαπιστώνοντας ότι η ελληνική κυβέρνηση δεν είχε προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία για οποιαδήποτε αποτελεσματική θεραπεία που θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν οι προσφεύγοντες προκειμένου να εξασφαλίσουν αποκατάσταση για την επικαλούμενη παραβίαση του Άρθρου 14 της Σύμβασης, σε συνδυασμό με το Άρθρο 2 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου.

Ορζιζ και Άλλοι κατά Κροατίας

16 Μαρτίου 2010 (Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης)

Η υπόθεση αφορούσε δεκαπέντε Κροάτες υπήκοους με καταγωγή Ρομά οι οποίοι κατήγγειλαν ότι υπήρξαν θύματα φυλετικής διάκρισης κατά τη διάρκεια των σχολικών ετών καθώς είχαν διαχωριστεί και τοποθετηθεί σε τάξεις μόνο για Ρομά και κατά συνέπεια υπέστησαν εκπαιδευτική, ψυχολογική και συναισθηματική βλάβη.

Αν και η παρούσα υπόθεση διέφερε από την *D.H. και Άλλοι κατά Τσεχικής Δημοκρατίας* (βλ. ανωτέρω) καθώς η αυτόματη τοποθέτηση των μαθητών Ρομά σε ξεχωριστά τμήματα δεν αποτελούσε γενική πολιτική και στα δύο σχολεία, αποτελούσε ωστόσο κοινό τόπο, ότι αρκετά ευρωπαϊκά κράτη αντιμετώπιζαν σοβαρές δυσκολίες στην παροχή επαρκούς σχολικής εκπαίδευσης σε παιδιά Ρομά. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο παρατήρησε ότι στα ειδικά τμήματα των εν λόγω σχολείων είχαν τοποθετηθεί μόνο παιδιά Ρομά. Η κυβέρνηση της Κροατίας απέδωσε τον διαχωρισμό των μαθητών στην εκ μέρους τους έλλειψη γνωστικής επάρκειας της κροατικής γλώσσας. Ωστόσο, οι εξετάσεις αξιολόγησης οι οποίες καθόρισαν την τοποθέτησή τους στα τμήματα αυτά δεν εστίαζαν συγκεκριμένα σε γλωσσικές δεξιότητες, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα το οποίο υιοθετήθηκε στη συνέχεια δε στόχευε σε γλωσσικές δυσκολίες και η πρόοδος των παιδιών δεν παρακολουθούνταν με σαφήνεια. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η τοποθέτηση των προσφευγόντων σε τμήματα μόνο για Ρομά, υπήρξε κατά συνέπεια, αναιτιολόγητη, **κατά παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 2** (δικαίωμα στην εκπαίδευση) **του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου**.

Horváth και Vadász κατά Ουγγαρίας

9 Νοεμβρίου 2010 (απόφαση επί του παραδεκτού)

Αμφότεροι οι προσφεύγοντες είχαν καταγωγή Ρομά. Σε συνέχεια της πιστοποίησής τους από ομάδα τοπικών εμπειρογνομόνων ως πάσχοντες από ελαφρά διανοητική αναπηρία, η οποία επιβεβαιώθηκε από δεύτερη εξέταση το 2000, τοποθετήθηκαν σε ειδικό τμήμα του τοπικού σχολείου, το οποίο παρακολούθησαν από το 1994 έως το 2002. Ενώπιον του Δικαστηρίου, κατήγγειλαν ότι η τοποθέτησή τους σε ειδικό τμήμα συνιστούσε μέτρο δυσμενούς διάκρισης εξαιτίας της Ρομά καταγωγής τους.

Το Δικαστήριο κήρυξε την προσφυγή **απαράδεκτη** για τους ακόλουθους λόγους: οι προσφεύγοντες δεν είχαν ασκήσει τα αστικά ένδικα μέσα τα οποία προβλέπονταν σύμφωνα με το νόμο περί δημόσιας εκπαίδευσης (Public Education Act) στην Ουγγαρία, και κατά συνέπεια, δεν είχαν εξαντλήσει τα εγχώρια ένδικα μέσα, μία εκ των προϋποθέσεων παραδεκτού που απαιτούνται από το Άρθρο 35 της Σύμβασης. Ένα άλλο σκέλος της προσφυγής τους δεν ήταν σύμφωνο προς τον κανόνα των έξι μηνών τον οποίο θέτει το Άρθρο 35 παρ. 1 (προϋποθέσεις παραδεκτού) της Σύμβασης. Το σκέλος της προσφυγής το οποίο αφορούσε ισχυρισμούς περί φυλετικά υποκινούμενου διαχωρισμού ή διακριτικής μεταχείρισης κηρύχθηκε, επίσης, **απαράδεκτο** λόγω μη εξάντλησης των εγχώριων ενδίκων μέσων.

Σαμπάνης και Άλλοι κατά Ελλάδα

11 Δεκεμβρίου 2012

Η υπόθεση αυτή αφορούσε την παροχή εκπαίδευσης σε παιδιά Ρομά στο 12ο Δημοτικό Σχολείο Ασπροπύργου. Προσφεύγοντες ήταν 140 Έλληνες υπήκοοι από 38 οικογένειες, όλοι εθνοτικής καταγωγής Ρομά, οι οποίοι κατοικούσαν κατά επίμαχο χρονικό διάστημα, σε εγκεκριμένο καταυλισμό στην περιοχή Ψάρι κοντά στον Ασπρόπυργο. 98 προσφεύγοντες ήταν παιδιά ηλικίας από πεντέμισι έως δέκα πέντε ετών και 42 ήταν γονείς ή κηδεμόνες. Ορισμένοι εξ' αυτών ήταν προσφεύγοντες στην υπόθεση Σαμπάνης και Άλλοι κατά Ελλάδα, η οποία οδήγησε στην έκδοση της αντίστοιχης απόφασης (βλ. ανωτέρω).

Το Δικαστήριο έκρινε, ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 2** (δικαίωμα στην εκπαίδευση) του **Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου**. Αφού επισήμανε ειδικότερα την έλλειψη ουσιαστικής αλλαγής μετά την έκδοση της απόφασης της 5ης Ιουνίου 2008 επί της υποθέσεως Σαμπάνης και Άλλοι κατά Ελλάδα (βλ. ανωτέρω), το Δικαστήριο έκρινε ότι η Ελλάδα δεν είχε λάβει υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες των παιδιών Ρομά της περιοχής Ψάρι, ως μελών μιας μειονεκτούσας ομάδας, καθώς και ότι η λειτουργία του 12ου Δημοτικού Σχολείου Ασπροπύργου μεταξύ των ετών 2008 και 2010, στο οποίο ήταν εγγεγραμμένοι μόνο μαθητές Ρομά, συνιστούσε διάκριση εις βάρος των προσφευγόντων.

Σύμφωνα με **το άρθρο 46** (υποχρεωτική ισχύς και εκτέλεση των αποφάσεων) της Σύμβασης, το Δικαστήριο πρότεινε, όσοι από τους προσφεύγοντες βρίσκονταν ακόμα σε σχολική ηλικία να εγγραφούν σε άλλο δημόσιο σχολείο, ενώ όσοι έχουν ενηλικιωθεί να εγγραφούν στα «σχολεία δεύτερης ευκαιρίας» ή σε εκπαιδευτικά ιδρύματα ενηλίκων προορισμένα για αυτό το σκοπό από το Υπουργείο Παιδείας στα πλαίσια του Προγράμματος Δια βίου Μάθησης.

Hornvátth και Kiss κατά Ουγγαρίας

29 Ιανουαρίου 2013

Η υπόθεση αφορούσε τις καταγγελίες δύο νεαρών ανδρών Ρομά, για την εσφαλμένη τοποθέτησή τους σε σχολεία για άτομα με νοητική αναπηρία, η οποία ισοδυναμούσε με διάκριση.

Το Δικαστήριο έκρινε, ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 2** (δικαίωμα στην εκπαίδευση) του **Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου**. Επισήμανε ειδικότερα, ότι υπήρχε μακρά ιστορία εσφαλμένης τοποθέτησης παιδιών Ρομά σε ειδικά σχολεία στην Ουγγαρία. Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι το καθεστώς εκπαίδευσης των προσφευγόντων υποδείκνυε ότι οι αρχές δεν είχαν λάβει υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες τους ως μελών μιας μειονεκτούσας κοινωνικής ομάδας. Ως αποτέλεσμα, οι προσφεύγοντες είχαν απομονωθεί και είχαν λάβει εκπαίδευση που δυσχέραινε την ένταξή τους στην κοινωνία της πλειοψηφίας.

Λαβίδα και Άλλοι κατά Ελλάδα

28 Μαΐου 2013

Η υπόθεση αυτή αφορούσε την εκπαίδευση παιδιών Ρομά των οποίων η φοίτηση περιοριζόταν σε δημοτικό σχολείο στο οποίο οι μαθητές ήταν επίσης Ρομά.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 2** (δικαίωμα στην εκπαίδευση)

του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου, διαπιστώνοντας ότι ο συνεχιζόμενος χαρακτήρας της εν λόγω κατάστασης και η άρνηση του Κράτους να προβεί στη λήψη μέτρων κατά του διαχωρισμού συνεπάγονταν διακρίσεις και παραβίαση του δικαιώματος στην εκπαίδευση.

X και Άλλοι κατά Αλβανίας (αρ. 73548/17 και αρ. 45521/19)

31 Μαΐου 2022

Οι προσφεύγοντες, Αλβανοί υπήκοοι, Ρομά και αιγυπτιακής εθνοτικής καταγωγής, σχηματίζοντας διαφορετικά μεταξύ τους νοικοκυριά, κατήγγειλαν πρακτικές διακριτικής μεταχείρισης και διαχωρισμού στην εκπαίδευση των παιδιών τους, λόγω της υπερεκπροσώπησης των Αιγυπτίων και Ρομά μαθητών στο δημοτικό σχολείο «Naim Frashëri» στην πόλη Korça (Κορυτσά), στο οποίο φοιτούσαν τα παιδιά τους. Υποστήριξαν ότι είχαν υποβάλλει σχετικές καταγγελίες στις αρχές και ότι ο Επίτροπος για την Προστασία έναντι των Διακρίσεων, είχε εν συνεχεία εκδώσει διάταξη, ώστε το Υπουργείο Παιδείας και Αθλητισμού να λάβει «άμεσα μέτρα για τη βελτίωση της κατάστασης αυτής και την αλλαγή της αναλογίας» μεταξύ Ρομά / Αιγυπτίων και άλλων μαθητών που φοιτούν στο σχολείο». Οι προσφεύγοντες ισχυρίστηκαν ότι η κατάσταση δεν έχει διευθετηθεί.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του άρθρου 1** (γενική απαγόρευση των διακρίσεων) **του Δωδέκατου Πρωτοκόλλου** της Σύμβασης στην παρούσα υπόθεση, διαπιστώνοντας ότι το Κράτος δεν είχε εφαρμόσει μέτρα εξάλειψης του διαχωρισμού. Υπενθύμισε ειδικότερα ότι είχε ήδη διαπιστώσει παραβίαση της απαγόρευσης των διακρίσεων σε συναφές πλαίσιο στη υπόθεση *Λαβίδα και Άλλοι κατά Ελλάδας* (βλ. ανωτέρω). Κατέληξε ομοίως στο συμπέρασμα, ότι στην παρούσα υπόθεση, οι καθυστερήσεις και η μη εφαρμογή των κατάλληλων μέτρων εξάλειψης του διαχωρισμού, δεν μπορούσαν να θεωρηθούν ότι είχαν αντικειμενική και εύλογη αιτιολόγηση. Δυνάμει του **Άρθρου 46** (υποχρεωτική ισχύς και εκτέλεση αποφάσεων) της Σύμβασης, το Δικαστήριο σημείωσε περαιτέρω ότι η Αλβανία έπρεπε να λάβει μέτρα για την εξάλειψη των διακρίσεων κατά των Ρομά και των Αιγυπτίων μαθητών του σχολείου «Naim Frashëri», όπως διατάχθηκε με την απόφαση του Επιτρόπου.

Elmazona και Άλλοι κατά Βόρειας Μακεδονίας

13 Δεκεμβρίου 2022

Η υπόθεση αυτή αφορούσε τον ισχυριζόμενο διαχωρισμό μεταξύ μαθητών Ρομά και μακεδονικής εθνοτικής καταγωγής, οι οποίοι είχαν κατά κύριο λόγο τοποθετηθεί σε διαφορετικά σχολεία στους δήμους της πόλης Bitola που ανήκαν στην ίδια γεωγραφική περιοχή και σε διαφορετικές τάξεις στην πόλη Shtip. Οι προσφεύγοντες, οι μαθητές και οι γονείς τους, κατήγγειλαν πρακτικές διαχωρισμού, χωρίς καμία αντικειμενική και εύλογη αιτιολόγηση.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 2** (δικαίωμα στην εκπαίδευση) **του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου** της Σύμβασης στην παρούσα υπόθεση, διαπιστώνοντας ότι, παρόλο που μπορεί να μην υπήρξε καμία πρόθεση διάκρισης από την πλευρά του κράτους, η de facto κατάσταση - μαθητές δημοτικού σχολείου εθνοτικής καταγωγής Ρομά τοποθετημένοι κατόπιν επιλογής σε διαφορετικά σχολεία και τάξεις από μαθητές μακεδονικής εθνοτικής καταγωγής- δεν είχε καμία αντικειμενική δικαιολογία και έτσι ισοδυναμούσε με εκπαιδευτικό διαχωρισμό. Το Δικαστήριο εκτίμησε επίσης ότι έπρεπε να ληφθούν μέτρα για να διασφαλιστεί η εξάλειψη του διαχωρισμού των μαθητών Ρομά στα αναφερόμενα στην εν λόγω υπόθεση σχολεία, σύμφωνα με το **Άρθρο 46** (υποχρεωτική ισχύς και εκτέλεση αποφάσεων) της Σύμβασης. Επανέλαβε εν προκειμένω, τη σημασία μιας κοινωνίας απαλλαγμένης από φυλετικούς διαχωρισμούς και ότι η συμπεριληπτική εκπαίδευση αποτελεί το καταλληλότερο μέσο για την εξασφάλιση των θεμελιωδών αρχών της καθολικότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων, κατά την άσκηση του δικαιώματος στην εκπαίδευση.

Szolcsán κατά Ουγγαρίας

30 Μαρτίου 2023

Η εν λόγω υπόθεση αφορούσε την εκπαίδευση του προσφεύγοντος σε δημοτικό σχολείο στο οποίο φοιτούσαν σχεδόν αποκλειστικά παιδιά Ρομά. Το αίτημά του για μετεγγραφή σε

άλλο σχολείο γειτονικής πόλης απορρίφθηκε, επειδή δεν ζούσε στη γεωγραφική περιοχή που ανήκε το σχολείο. Ωστόσο, ισχυρίστηκε ότι περίπου το ένα τέταρτο των μαθητών του εν λόγω σχολείου, η οποία βρισκόταν σε κοντινή απόσταση καθώς απείχε πέντε λεπτά με τα μέσα μαζικής μεταφοράς, ζούσε στην ίδια πόλη με εκείνον. Ισχυρίστηκε ότι το πρόγραμμα σπουδών του σχολείου που παρακολούθησε ήταν ελλιπές και ότι είχε στερηθεί μια κατάλληλη εκπαίδευση.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 2** (δικαίωμα στην εκπαίδευση) του **Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου** της Σύμβασης. Διαπίστωσε, ότι το γεγονός ότι στο σχολείο του προσφεύγοντος φοιτούσαν σχεδόν αποκλειστικά παιδιά Ρομά, ισοδυναμούσε με εφαρμογή πρακτικών διαχωρισμού και επανέλαβε ότι η τοποθέτηση των παιδιών Ρομά σε εκπαιδευτικές τάξεις ή σε σχολεία, κατόπιν διαχωρισμού χωρίς τη λήψη κατάλληλων μέτρων για τη διόρθωση των ανισοτήτων ήταν ασυμβίβαστη με το καθήκον του Κράτους, περί απαγόρευσης των διακρίσεων με βάση τη φυλή ή την εθνικότητα. Στην εν λόγω υπόθεση, το Δικαστήριο έκρινε δυνάμει του **Άρθρου 46** (υποχρεωτική ισχύς και εφαρμογή) της Σύμβασης, ότι το ουγγρικό κράτος έπρεπε να λάβει μέτρα όχι μόνο για την εξάλειψη του διαχωρισμού των μαθητών Ρομά στο συγκεκριμένο σχολείο, αλλά και για την εξασφάλιση μιας πολιτικής αναχαίτισης πρακτικών διαχωρισμού στην εκπαίδευση, σύμφωνα και με την πρόταση της Πέμπτης Έκθεσης για την Ουγγαρία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας (ECRI).

Βλέπε επίσης:

Κόσα κατά Ουγγαρίας

21 Νοεμβρίου 2017 (απόφαση επί του παραδεκτού)

Δικαίωμα για ελεύθερες εκλογές (Άρθρο 3 του Πρώτου

Πρόσθετου Πρωτοκόλλου) Αποκλεισμός Ρομά προσώπου από

υποβολή υποψηφιότητας σε εκλογές

Seidić και Finci κατά Βοσνίας-Ερζεγοβίνης

22 Δεκεμβρίου 2009 (Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης)

Οι προσφεύγοντες – ο πρώτος καταγωγής Ρομά και ο δεύτερος Εβραϊκής – ισχυρίστηκαν ότι σύμφωνα με το δίκαιο της Βοσνίας, η εθνοτική τους καταγωγή, συνιστούσε εμπόδιο στο να θέσουν υποψηφιότητα για την Προεδρία και τη Βουλή των Λαών της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 3** (δικαίωμα σε ελεύθερες εκλογές) του **Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου** και **παραβίαση του Άρθρου 1** (γενική απαγόρευση των διακρίσεων) του **Δωδέκατου Πρωτοκόλλου** της Σύμβασης. Διαπίστωσε, ότι οι συνταγματικές διατάξεις οι οποίες είχαν τεθεί σε ισχύ δυνάμει της Ειρηνευτικής Συμφωνίας του Ντέιτον (Dayton Peace Agreement)⁸, σύμφωνα με τις οποίες μόνο πρόσωπα, κατά δήλωσή τους συνδεδεμένα με Βόσνιους, Κροάτες ή Σέρβους πληρούσαν τις προϋποθέσεις εκλογιμότητας, στην τριμερή κρατική προεδρία και το δεύτερο σώμα του κρατικού κοινοβουλίου, εισήγαγαν διακρίσεις.

Ελευθερία μετακίνησης (Άρθρο 2 του Τέταρτου Πρωτοκόλλου)

Balta κατά Γαλλίας

16 Ιανουαρίου 2018 (απόφαση επί του παραδεκτού)

Η υπόθεση αφορούσε την απόφαση του Νομάρχη (Prefect) του Seine-Saint-Denis, να απευθύνει ~~προειδοποιητική~~ επιστολή στον προσφεύγοντα και σε άλλους καταληψίες τροχόσπιτων, σταθμευμένων παράνομα σε ένα αδιέξοδο κοντά σε δημόσιο δρόμο του δήμου του La Courneuve, για να εγκαταλείψουν την περιοχή. Ο προσφεύγων κατήγγειλε

τους κανόνες που διέπουν τη διαδικασία έξωσης των Πλανόβιων.

Το Δικαστήριο κήρυξε την προσφυγή **απαράδεκτη**. Επανέλαβε ειδικότερα ότι το Άρθρο 2 (ελευθερία μετακίνησης) του Τέταρτου Πρωτοκόλλου, είχε εφαρμογή μόνο σε πρόσωπο που βρισκόταν εντός του εδάφους ενός Κράτους και παρατήρησε ότι ο προσφεύγων δεν είχε προσκομίσει κανένα αποδεικτικό στοιχείο που να αποδεικνύει ότι είχε το δικαίωμα παραμονής στη Γαλλία πέραν της προβλεπόμενης τριμήνης περιόδου. Συμπέρανε ότι ο προσφεύγων δεν μπορούσε, επομένως, να επικαλεστεί την ελευθερία μετακίνησης κυκλοφορία που εγγυάται το Άρθρο 2 του Τέταρτου Πρωτοκόλλου, καθιστώντας έτσι το Άρθρο 14 (απαγόρευση των διακρίσεων) ανεφάρμοστο, καθώς θα μπορούσε να γίνει επίκλησή του, μόνο σε συνδυασμό με άλλο Άρθρο της Σύμβασης.

Memedona και Άλλοι κατά Βόρειας Μακεδονίας

24 Οκτωβρίου 2023⁹

Η εν λόγω υπόθεση αυτή αφορούσε περιστατικά που έλαβαν χώρα στα σύνορα το 2014, όταν απαγορεύτηκε στους πέντε προσφεύγοντες, όλοι εθνοτικής καταγωγής Ρομά, η έξοδος από τη χώρα. Τα περιστατικά έλαβαν χώρα στο πλαίσιο λήψης μέτρων από το Υπουργείο Εσωτερικών για την ενίσχυση των συνοριακών ελέγχων των πολιτών που εγκατέλειπαν τη Βόρεια Μακεδονία και ήταν δυνητικοί αιτούντες άσυλο στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι προσφεύγοντες κατήγγειλαν την παραβίαση του δικαιώματός τους για έξοδο από τη χώρα και ότι η Ρομά εθνοτική καταγωγή τους, ήταν το κριτήριο επιλογής τους από τους συνοριοφύλακες.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 2** (ελευθερία μετακίνησης) **του Τέταρτου Πρωτοκόλλου** της Σύμβασης **ερμηνευόμενου αυτοτελώς και σε συνδυασμό με το Άρθρο 14** (απαγόρευση των διακρίσεων) της Σύμβασης, σε σχέση με τέσσερις από τους προσφεύγοντες. Διαπίστωσε ειδικότερα, ότι ούτε η Κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας ούτε τα εθνικά δικαστήρια είχαν παράσχει αντικειμενική και εύλογη αιτιολόγηση για τη διαφορετική μεταχείριση στην οποία είχαν υποβληθεί στα σύνορα και συμπέρανε ότι είχαν υποστεί δυσμενή διάκριση λόγω της Ρομά εθνοτικής καταγωγής τους, λόγω της απαγόρευσης διέλευσης των κρατικών συνόρων που τους είχε επιβληθεί. Αναφορικά με τον πέμπτο προσφεύγοντα, το Δικαστήριο σημείωσε ότι δεν υπήρχε καμία ένδειξη ότι οι εθνικές αρχές τον εμπόδισαν να εγκαταλείψει τη χώρα και, ως εκ τούτου, έκρινε τις καταγγελίες του **απαράδεκτες** ως προδήλως αβάσιμες.

8. Στις 14 Δεκεμβρίου 1995 τέθηκε σε ισχύ η Γενική συμφωνία-πλαίσιο για την Ειρήνη σε Βοσνία και Ερζεγοβίνη («Dayton Peace Agreement»), η οποία έθεσε τέλος στον πόλεμο του 1992-95 σε Βοσνία και Ερζεγοβίνη.

9. Η απόφαση αυτή θα καταστεί οριστική υπό τις περιστάσεις που καθορίζονται στο Άρθρο 44 παράγραφος 2 (οριστικές αποφάσεις) της [Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου](#).

Απαγόρευση ομαδικής απέλασης αλλοδαπών (Άρθρο 4 του Τέταρτου Πρωτοκόλλου)

Čonka κατά Βελγίου

5 Φεβρουαρίου 2002

Οι προσφεύγοντες, Σλοβάκοι υπήκοοι, εθνοτικής καταγωγής Ρομά, δήλωσαν ότι διέφυγαν από τη Σλοβακία όπου είχαν υποστεί ρατσιστικές επιθέσεις με την αστυνομία να αρνείται να παρέμβει. Είχαν συλληφθεί με σκοπό την απέλασή τους, αφού είχαν κληθεί να συμπληρώσουν τα αιτήματά τους για χορήγηση ασύλου. Οι προσφεύγοντες κατήγγειλαν ειδικότερα τις συνθήκες διεξαγωγής της σύλληψης και της απέλασής τους στη Σλοβακία.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε **παραβίαση του Άρθρου 4** (απαγόρευση ομαδικής απέλασης αλλοδαπών) **του Τέταρτου Πρωτοκόλλου** της Σύμβασης, σημειώνοντας ειδικότερα ότι η διαδικασία απέλασης δεν παρείχε επαρκείς εγγυήσεις που να αποδεικνύουν ότι οι προσωπικές περιστάσεις του κάθε εμπλεκόμενου, είχαν ληφθεί πραγματικά και ατομικά υπόψη. Κατά την άποψη του Δικαστηρίου, η διαδικασία που ακολουθήθηκε άφηνε περιθώριο ύπαρξης αμφιβολίας, περί ενδεχόμενης ομαδικής απέλασης, η οποία ενισχύεται από διάφορους παράγοντες όπως: εκ μέρους της πολιτικής εξουσίας, είχαν κατά το παρελθόν δοθεί οδηγίες στην αρμόδια αρχή, για την υλοποίηση ανάλογων πράξεων, όλοι οι εμπλεκόμενοι αλλοδαποί υποχρεώθηκαν να παρευρίσκονται ταυτόχρονα στο αστυνομικό τμήμα, τα επιδοθέντα σε αυτούς εντάλματα, αναφορικά με την υποχρέωσή του να εγκαταλείψουν το έδαφος και οδηγηθούν σε σύλληψη, είχαν διατυπωθεί με πανομοιότυπους όρους, η επικοινωνία μεταξύ αλλοδαπών και δικηγόρου, ήταν πολύ δύσκολη, η διαδικασία ασύλου δεν είχε ολοκληρωθεί.

Στην περίπτωση αυτή, το Δικαστήριο διαπίστωσε επίσης παραβίαση του **Άρθρου 5 παράγραφος 1** (δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια) **και 4** (δικαίωμα να κινηθεί διαδικασία με την οποία θα αποφασιστεί η νομιμότητα της κράτησης) της Σύμβασης, και **παραβίαση του Άρθρου 13** (δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής) της Σύμβασης **σε συνδυασμό με το Άρθρο 4 του Τέταρτου Πρωτοκόλλου**. Περαιτέρω έκρινε ότι **δεν υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 5 παράγραφος 2** (δικαίωμα πληροφόρησης για τους λόγους της σύλληψης) και **καμία παραβίαση του Άρθρου 13** (δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής) **ερμηνευόμενου σε συνδυασμό με το Άρθρο 3** (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) της Σύμβασης.

Κείμενα και έγγραφα

Βλέπε ειδικότερα:

- [Ιστοσελίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης](#) για τους Ρομά και τους Πλανόβιους
- [Εγχειρίδιο σχετικά με το ευρωπαϊκό δίκαιο κατά των διακρίσεων – Έκδοση 2018](#), Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης / Συμβούλιο της Ευρώπης, 2018

Επικοινωνία:

Τηλ.: +33 (0)3 90 21 42
08